

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI,
(Strada Măcelarilor Nr. 12.)

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oară
12 bani, a treia-oară 10 bani.

Programul nostru național.

IV.

Am arătat în numărul trecut, că Transilvania și-a avut veacuri dearândul autonomie (neatârănarea) ei. Numai când dușmanii au simțit deșteptarea noastră, au vândut fără rușine drepturile vechi ale Ardealului, crezând că astfel ne vor putea stăpâni și stoarce mai departe. Se făceau însă a uită, că poporul nostru românesc a avut la început, timp îndelungat, *autonomia sa națională*, cu voievozii și cneji săi naționali români. Și când pretendem autonomia (neatârănarea) Ardealului, cerem totodată și autonomia noastră politică, adică drepturi politice, cari ni se cuvin ca popor deosebit, cu cultură deosebită și cu interese de multe-ori deosebite de-ale popoarelor, cari au venit printre noi.

Nu cerem însă ceva nou, ci ceva ce am mai avut, după cum vom dovedi tot cu istoria în mână.

Ce privește dreptul de proprietate, un document din anul 1227 adevăratește stăpânirea pământului din partea Românilor încă de pe vremurile regelui Coloman, care a domnit dela anul 1095 până la 1114, așa dară în secolul (veacul) al 11-lea. La începutul acestui secol a domnit Stefan cel Sfânt. Pe atunci în părțile dela Tisa spre răsărit nici nu se pomenea de Sași sau de alți Nemți. În preajma țării Bârsii locuiau la sfârșitul secolului al 12-lea și începutul secolului al 13-lea Români și Săcuți, după cum dovedește documentul din anul 1222, prin care Cavalerii germani, aduși în țara noastră, erau scutiți de-a plăti vamă, când vor trece prin țara Săcuilor sau prin țara Românilor.

În documentul dat Sașilor de slăbănogul rege Andreiu al II-lea la anul 1224 li se îngăduie acestora „să întrebuinteze spre folosul lor pădurea Românilor și a Bisenilor, împreună cu acei Români și Biseni”. În ciuda acestui document, Sașii au știut să acapere pădurile noastre oprind pe Români de-a se folosi și ei de ele. Pentru că hotărârea ticălosului Andreiu al II-lea a fost o hoție pe față, dăruind el păduri (și munți), pe cari singur le numește *ale Românilor și Bisenilor*, unor venetici. Tot așa a făcut cu o altă bucată de pământ românesc, pe care o dăruiește la anul 1223 mănăstirii săsești dela Cârța*) și spunând verde în documentul de dănie, că e „pământ luat dela Români”. În anul 1231 Românu Buiul, fiul lui Stoia, își vinde moșia unui Neamț Vid de Bord, venit din Flandra.

Ne mărginim la aceste date privitoare

*) Pe-atunci Sașii erau catolici, de aceea aveau și mănăstiri.

la străvechiul drept de proprietate al Românilor, căci tocmai pentru timpul acela atât scriitorii maghiari și jidani (cum a fost Hunfalvy-Hundsörfer), cât și cei Sași se fac luntre-punte, ca să dovedească, că noi Români nici n'am fi fost p'aici, ci am venit preste ei.

Cu timpul însă Românilor li se luară proprietățile, mai ales aceleora, cari nu voiau să-și lapede legea și limba. Tot așa făcură și Sașii cu Români din ținuturile, în cari se încuibaseră acei oaspeți. Se'nțelege, că jefuirea de drepturi a Românilor nu s'a făcut fără împotrivire strajnică din partea Românilor, după cum vom arăta mai încolo.*)

Noi Români am avut încă din timpurile cele mai vechi pe *nobilii* (nemeșii) noștri naționali, români. Încă în documentul lui Bela al 4-lea dela anul 1247 se vorbește de nobilimea din țara (valahă) numită Litua, iar printr'un document (scrisoare veche) dela 1274 mai mulți Români, *apărători de graniță*, sunt ridicăți la rangul de nobili ai Ungariei. Într'un document din 1269 Stefan, voevodul Transilvaniei, face pe Mihai și Niculae Goștian nobili, drept răsplătire pentru vitejia dovedită în lupta contra Bulgarilor. Un alt document dela 1306 dă cneazului Stanislau, feciorul lui Stan, moșia Surducului.

Documente de felul acesta sunt cu sutele mai ales din veacurile al 14-lea și 15-lea (1301—1500), date multe pentru a răsplăti, prin moșii dăruite de regi, vitejia de războiu a Românilor. În documentele acestea arată nu numai numele (Dragoș, Stan, Stana, Sandu, Alexă, Voicu, Manciu ș. a.), ci în multe se spune apriat, că e vorba de Ioan Valahul — Românu — (cum e numit de pildă Ioan Corvinul în documentele dela 1437 și 1439), Manciu Românu, Ladislau Românu, fiul lui Bogdan Românu de Mutnuk (documentele dela 1387 și 1406) ș. a.

Nobilii aceștia români se bucurau de toate privilegiile nobililor maghiari. Cufundându-se țărani români (și cei maghiari) în jobăgie tot mai neagră și perzându-și pământul, nobilimea română s'a maghiarizat, dar cu sălă, căci ceice nu treceau la religia romano-catolică, și țineau preoți români, își perdeau dreptul de nobili. Cei mai mulți s'au supus, alții, mai tari de fire, au trecut munții în țările române sub stăpânire românească.

*) Contra Sașilor se apărau băgând groaza în ei prin prădăciuni și dându-le foc. Aceasta a ținut veacuri de-arândul și n'a fost rezultatul unei porniri tâlhărești a neamului nostru, ci cel din urmă mijloc de apărare împotriva unui neam cutropitor, care întrebuintă toate mișelile, ca să ne sugrume.

Dar noi n'am avut numai nobili, cum erau cei obișnuiți în țările europene, de unde au împrumutat așezământul regii Ungariei după creștinarea Maghiarilor, ci și voievozi și cneji. Așezământul voevozilor l-au împrumutat Maghiarii dela noi și dela Slavii, pe cari i-au găsit în țara noastră, pe când așezământul cnejilor a rămas ceva deosebit la noi la Români.

Voevozi români, pentru ținuturile românești întâlnim foarte mulți în documentele vechi, cum sunt voevozii Ioan și Vlad în Banat, Boia și Stoica, voevozii în Caransebeș, Bolea și Stefan, voevozii în Zarand, Iacob în Abrud, Neagul, Ioan, Petru, Nicolae și Căndea în Beiuș, Stanislau, Balcu, Dragu și Ioan în Sătmar, Vlad și Niculae în părțile Clujului, Dobăcei și Solnocului, Stefan, Ioan, Bogdan, Balcu, Dragu în Maramurăș, Bolea din Cresta, Negulici din Hodoș, Radu din Cuiești și mulți alții. În documente, regii Ungariei numesc pe acești voievozi mari, bărbați nobili, voinici, iubiții regelui și alte numiri de acestea de laudă. Ba doi voievozi români, Balcu și Dragu, au fost comiți ai Săcuilor.

Voevozii români erau sau comandanți de corpuri de armată, strânsă în ținutul (voivodatul) lor, sau judecători la curtea regelui. Când regii Ungariei încercau să le calce drepturile lor, voevozii români se răsculau, cum a făcut de pildă Bogdan al Maramurășului, care pleacă și întemeiază Moldova, sau, pe timpul lui Sigismund (la 1404) Balc, care împreună cu mai mulți nobili români din Maramurăș pustiesc țara și cuceresc mai multe cetăți.

Voevozii români erau autoritățile naționale ale Românilor și când se întâmplă, ca regele să le numească un străin, Români protestau și regele trebuia să le lase pe voevodul lor național, cum s'a întâmplat de pildă la anul 1364 în Maramurăș.

Voevozii mai erau și judecători, tot ei adunau și dările.

O întocnire deosebită a Românilor a fost cea a *cnejilor*, cari erau vechii juzi ai noștri. Ardealul, Banatul, Bihorul și Maramurășul erau pline de cneji români. Aceștia erau mai mici decât voevozii, chiar și decât nobilii. Ei aveau să apere cu piepturile lor granițele țării de năvălirile barbare, și cât de bine își îplineau datoria, se vede din nenumăratele diplome, prin cari regi de-ai Ungariei făceau din cneji români nobili. Un document vechiu din anul 1260 dela Bela al IV-lea dă dreptul de nobili unor cneji români, unul cu numele de Crețu, pentru vitejia dovedită în lupta contra Tătarilor, cari pustiau Ungaria și Transilvania. Documente de acestea sunt foarte multe. Dar și cneji români erau

mândri de vitejia lor, pe care o dovedeau mereu pe câmpul deschis de luptă, nu în dosul zidurilor dela cetăți, căci de câte ori erau nedreptățiți, se răsculau contra regilor.

Cnejii erau și juzii satelor. Din amenizile (pedepsele) date celui vinovat, a treia parte eră a lor. Ei erau scutiți de anumite dări. Mai aveau și drepturi deosebite de pășune și de pădurărit.

Dacă voievozii și cnejii români își apărau cu armele în mâni drepturile lor față de străini, țărani români încă nu s'au supus iobăgiei lor așa de ușor. Încă din anul 1324 se pomenește o revoluție a țărănilor români contra nobililor. În anul 1437 țărani români se întovărășesc cu cei maghiari, asupriți și aceștia, și fac o răscoală contra nobililor, pe cari i-au îngrozit așa de tare, încât la 6 Iuliu 1437 fac pace cu Românii țărani, recunoscându-le unele drepturi.

Dar nobilii fără credință n'au ținut la învoeala jurată, căci unindu-se cu Săcuții (pe-atunci mai toți liberi) și cu Sașii au încheiat vestita *Unio trium nationum* (uniunea celor trei națiuni: nobili [Maghiari], Săcuți și Sași), cea mai barbară și mai rușinoasă uniune din câte s'au făcut la noi, căci eră făcută pentru sugrumarea unui popor întreg. La anul 1512 a fost revoluția lui Gheorghe Doja, tot contra nobililor, luând parte la ea mii de țărani români. Când a intrat Mihaiu Viteazul în Ardeal, țărani români, plini de nădejde, s'au răsculat contra nobililor. Mulți din aceștia fură omorâți, multe curți nemeșesti a înghițit focul pus de Români. Mihaiu însă credea, că el va putea rămâne stăpân pe Ardeal numai unindu-se cu nobilii, și revoluțiunea țărănilor români a fost înăbușită. După aceea nobilii s'au grăbit să-l vândă pe Mihaiu. Revoluția lui Horia, Cloșca și Crișan la 1784 și 1785, apoi cea dela 1848 și 1849 a fost făcută tot de țărani români ca protestare contra asupririi noastre.

Am dovedit deci cu trebuințele noastre de astăzi și cu istoria, că Românii au dreptul și datorita să lupte pe căi legale (pe bazele legii) pentru autonomia Transilvaniei, din care trebuie să rezulte și autonomia (neatârănarea) noastră națională pe toate terenele (căile). Numai atunci se vor putea desvoltă toate puterile noastre sufletești, pe cari ni le-a hărăzit Dumnezeu, și numai atunci patria noastră, Ungaria, de care se ține și Ardealul, va trage tot folosul, cel poate avea dela noi.

Impăratul abzice. O gazetă mare nemțască din Viena (*Zeit*) a adus știrea de necrezut, că bătrânul Impărat ar vrea să se lase de domnie, ca să poată ocupa tronul arhiducele moștenitor Francisc Ferdinand. Cauza ar fi neînțelegerile cu prilejul schimbării șefului de stat major general, despre cari am dat știre în numărul trecut. Se mai vorbește și de nemulțumirea moștenitorului de tron cu stările din Ungaria, unde nu e nădejde să se facă curând dreptate prin o lege electorală, care să dea votul universal, egal și secret.

Pământ românesc întors la matca veche. După cum spune „Unirea“, pe hotărul comunei Botiza din Maramurăș se află o moșie mare, compusă din munți, păduri și locuri bune de pășune. Sunt a-

proape o sută de mii de jugăre. Ea fusese proprietatea conților Teleki și a familiei Datai, apoi ajunsese pe mâna bancherilor evrei Suler și Pollák. Dela aceștia au cumpărat-o comunele române Bârsana, Berbești, Budești, Breb, Vad, Hoteni, Giulești, Nănești, Oacești, Sârbi, Botiza și Sieu. Dintre comunele acestea, unele nu aveau de loc pășune, nici pădure, de unde să poată lua un lemn de foc sau lemne de construcție. Ne putem închipui bucuria Românilor noștri, văzându-se acum cu pădure și mai ales cu pășune, putând să-și țină vite, isvorul de bogăție al nostru.

Tot pământul din Ardeal, Maramurăș, Bihor și Banat a fost odată românesc și iară trebuie să se facă românesc. Și se va face de vom fi vrednici.

Corbi albi. Intre asociațiunile întrebate de Khuen-Hederváry, ca să-și spună părerea cu privire la introducerea votului universal, a fost și „Hala comercială maghiară“. Comitetul acestei Asociațiuni a ținut o ședință, în care a hotărât să răspundă prim-ministrului, că e în interesul industriei și comerțului, ca *votul* să fie *universal, egal și secret*. Să se ceară însă dela fiecare alegător *să știe ceti și scrie*.

Impăcarea dintre partidele maghiare. E cunoscut, că între partidul guvernamental (partidul care ține cu guvernul) și partidele din opoziție (contrare guvernului) s'a încheiat o pace până când se va vota în dietă bugetul (cheltuielile și venitele țării) pe anul 1912. Se apropie sfârșitul dezbaterilor asupra bugetului și guvernul a încercat să înduplece opoziția, ca pacea să țină și mai departe. Opoziția nu s'a învoit și amenință să înceapă de nou cu obstrucția (gălăgie și vorbiri lungi în dietă). Din cauza aceasta se vorbește, că prim-ministrul Khuen-Hederváry va trebui să demisioneze (să se mulțumească) și de Anul-Nou va fi însărcinat Lukács cu formarea unui nou guvern, având să facă să se voteze noile legi militare și noua lege electorală.

Minciunile presei jidano-maghiare date de gol și încă tot de gazetele jidano-maghiare. Din când în când, murdarele gazete jidovești, scrise în limba maghiară, se năpustesc cu articole în contra României, unde zic ele, Maghiarii ar fi asupriți, prin urmare nouă Românilor de-aici nu ne-ar fi ertat să ne plângem. Las' că noi suntem aici în țara noastră, unde avem dreptul să cerem dreptate, ba să ni-o pretindem cu tărie, pecând Maghiarii duși în România sunt venetici. Dar în România nu-i asuprește nimeni pe Maghiari, după cum mărturisește chiar „Budapesti Hir-lap“, una din cele mai veninoase gazete jidano-maghiare. Iată, ce zice ea:

„În România trăesc 200 de mii de Maghiari, cei mai mulți Săcuți, cari sunt acolo meseriași, lucrători și slugi. Inima îi trage către casă, dar năcazurile vieții și câștigul ușor îi leagă de România. Societatea „Szent István“ grijește de preoți și școale pentru Maghiarii aceștia. În București sunt acum 12 școale maghiare: școale primare, o școală civilă de băeți, o școală de fete, școală pentru lucru de mână și o școală pentru copii mici sub 6 ani. Institutele acestea apără și întăresc pe frații noștri, cari s'au așezat printre străini, și dau copiilor lor o creștere maghiară“.

Iaca așa trăesc Maghiarii între Români, cari nu împedecă pe nime, ca să-și câștige o cultură națională, după cum cere firea fiecărui popor.

Jidanii în Ungaria. La universitatea din Budapesta sunt înscriși anul acesta 7547 de studenți, dintre cari 2512, adică a treia parte sunt Jidani. Cât de uriaș e numărul acesta, vom înțelege știind, că Ungaria are preste 20 milioane de locuitori, dintre cari nici un milion, adică *nici a douăzecea parte* nu sunt Jidani. Aceasta ne arată, cât de mult se străduesc Jidanii venetici să pună mâna pe toate locurile de frunte din țară. Iar Maghiarii, orbiți de patima șovinismului, nu cutează să cărcnească.

Poliția de graniță. Unul din guvernele trecute, temându-se de duhul românesc, care vine de preste granița de către România, s'a apucat și a înființat *poliția de graniță*. După ce s'au cheltuit câteva milioane în vânt cu acest așezământ nefolositor, căci nici duhul românesc nu l-au putut oprî, nici „iredentiști“ sau cel puțin „agitatori“ n'a putut prinde aceasta poliție, Khuen Hederváry s'a hotărât să o casseze (să o șteargă). Ca să nu se supere iepurii sau căice se prefac la fi iepuri îngroziți de isprăvile „agitatorilor“, Hederváry va înmulți jandarmii, dovedind astfel, că în Ungaria e cu neputință să se stârpească un rău de tot.

Școala primară străină.

De câte ori am avut prilej, am arătat, că școala primară, în care lecțiile se fac într-o limbă străină, nu e un așezământ, în care copilul dela 6—12 ani să-și câștige cunoștințele trebuincioase pentru viață, ci un institut de îndobitocire și pierzanie sufletească. Las' că e o ticăloșie, ca de pildă părinții români să încredințeze învățarea și creșterea copiilor lor unui om străin de limba și de legea lor, unui om, care nu urmărește binele neamului nostru, ci e tocmai o unealtă a celorce ne doresc peirea națională, — dar copilul dat pe mâna străinului nu-și câștigă nici în forma aceea străină de sufletul nostru românesc cunoștințele trebuincioase.

Lucrul acesta s'a dovedit cu vârf și îndesat la Șvabii (Germanii) din Banat, cari, lipsiți de conducătorii lor firești și mai apropiați, preoți și învățători naționaliști, s'au învoit cu o ușurință vrednică de condamnat, ca din școalele lor să fie scoasă limba lor maternă și să fie înlocuită cu una străină. Urmările s'au văzut în curând, căci copiii Șvabilor au ajuns să nu aibă nici cunoștințele, pe cari le au copiii, cari au învățat în limba lor maternă, și să nu știe scrie nici în limba lor germană, dar nici în cea străină, în care au fost siliți să învețe.

Spre durerea și rușinea noastră, roadele amare ale învățământului în limbă străină în școalele sătești se arată și la noi. Și nici, că se putea altundeva, decât în comitatul Hunedoarii, unul din cele mai românești comitate din țara noastră, dar totodată și cel mai întunecat în privința învățământului în Transilvania. Cei puși în fruntea comitatului au putut să lucreze aici, ajutați de nepăsarea criminală a conducătorilor dela sate, în dragă voie la nimicirea școalelor românești, înlocuindu-le

În parte numai cu câteva școli comunale și de stat. Inspectorul de școli al acestui comitat nu se crede pus în postul lui pentru a înainta cultura, ci pentru a o împiedca, fiind vorba de Români. Numai în patru ani a închis 134 de școli greco-orientale. Preste două sute de sate au rămas fără de școală!

Dar și acolo, unde în locul lor s'a deschis școală comunală sau de stat, rezultatul învățaturii e curată batjocură.

„Tribuna“ din Arad a dat de o carte postală (corespondență), pe care o scrie un Român din comitatul Hunedoarii mamei sale. O reproducem și noi după „Tribuna“:

Vefák mamá cunozskute, ké kártya dila dunévaszté am képétaté sinyám bukurat lugréczí si kópije isz szénétosz szénétate isz poftim sinoj si zicsem szevij aics si szélész lá draku pé Ilijé Bányi lám képétat trizecde koranye Reszt orémász de zecse zoes sijam cisz ke mijé szenum remujé inápoj kem kaut om lákászé sin kászá dinápoj székéntács om si szodács afare ku kit putyécs si cse jeszté inkászá dinápoj, szém trimecsez pé kumám pusz gyeszkosz leszkátyé noi ácsi si esám vorbit.

Ném kinem de szenéztátye. Válasz.

Și-acum poftiți și rádeți, dacă nu vă veni mai curând să plângeți!

Să nu credeți însă, că nenorocitul scriitor al cărții postale ar scrie mai bine ungurește! Celce știe bine ungurește, vede numai decât, că nu cunoaște nici regulile, după care să scrie limba maghiară. Cu atât mai puțin va ști să scrie bine ungurește, dovedind astfel, că cel cu școală în limbă străină nu știe carte nici în limba străină, dar, ceea ce e crimă și păcat, nici în limba lui maternă. Iar pe cei ce sunt vinovați de aceasta, părinți și frunțași ai satului, îi va ajunge blăstămii neamului întreg.

Noi dela aceasta foaie poporală încă primim o sumedenie de scrisori, cari de multe ori ne pun pe gânduri. Nu sunt rari cazurile, unde în scrisoarea întreagă e românesc este înlocuit cu k unguresc și alte multe amestecături de litere, cuvinte și limbă.

Oare nici în urma apelului Înalt Prea Sfinției Sale, arhiepiscopului Mețianu din Sibiu, nu se vor deștepta preoții și alți cărturari din satele românești fără școală română, ca să deschidă cursuri de analfabeți? Mai ales, că între analfabeți trebuie să socotim și pe nenorociții, cari au făcut școală străină.

Dela despărțămintele „Asociațiunii“.

Despărțământul Măhaciului. Un semn bun, care dovedește o îmbrățișare tot mai caldă a Asociațiunii noastre, e și faptul, că în unele despărțăminte se înmulțesc membri așa de tare, încât dintr'un despărțământ se fac două. Așa s'a întâmplat cu despărțământul Turzii, de care s'a desfăcut o parte, înființându-se noul despărțământ al Măhaciului.

Adunarea de constituire s'a ținut în comuna Inoc lângă Vințul-de-sus. Părintele protopop G. Pop deschide adunarea cu vorbe potrivite și îndeamnă pe cei adunați să se înscrie membri. Indemnii n'a

fost zadarnic, căci s'au înscris nu numai toți cărturarii prezenți (preoți, învățători ș. a.) membri ordinari (cu 10 cor. pe an), ci membri ordinari s'au înscris și trei țărani, iar ajutători alți 27 de țărani. În comuna aceasta de 85 familii sunt 35 de membri! Vrednică comună și vrednic păstor (părintele N. Galea)!

Dl Dr. Vater Moldovan vorbește pe înțelesul tuturor despre Asociațiune și activitatea (munca) ei, apoi se alege comitetul. La sfârșit vorbește foarte frumos dl maior Popa, unul dintre cei mai naționaliști ofițeri ai noștri.

Despărțământul Becleanului încă s'a înființat în luna Noemvrie. Adunarea de constituire s'a ținut în Beclean. Dl Dr. Liviu Micsa din Dej a ținut o frumoasă vorbire despre scopurile urmărite de Asociațiune, apoi s'a ales comitetul. Directorul cel nou, dl Dr. Iulian Chițul, medic în Beclean, a arătat cu multă pricepere, cât de înăpoiata e starea culturală a poporului nostru în asemănare cu a celorlalte popoare dela noi, a vorbit cu căldură de năcazurile țăranelor noștri și a arătat și calea de lecuire a celor mai multe năcazuri prin cultură.

La aceasta adunare s'au înscris 13 membri ordinari și 13 ajutători.

Din Bucovina.

După ce au isbutit să scape băncile țărănești, sau mai bine zis pe frații țărani din Bucovina, de falimentul (paguba), care ar fi nimicit averea a mii de țărani bucovineni, frunțașii poporului de-acolo n'au încetat cu neînțelegerile dintre ei, despre cari vestisem cu câteva luni mai înainte, că s'au potolit și Românii sunt iară toți una. Se vede, că neînțelegerile sunt așa de adânci, încât pacea n'a putut ține multă vreme.*) Căci iată, ce cetim în „Foaia Poporului“ (cea din Bucovina):

Deputații Nicu Blându, Mihai Chisanovici, Iancu Cuparencu, Florea Lupu, Aurel Onciul, Romul Reuș și Modest Scarlat, văzând, că față cu părerile de tot protivnice ale membrilor fostului partid numit lapărărist este cu neputință a lucra împreună cu membrii acestuia, au hotărât în ședința dela 26 Noemvrie 1911 a înființa de nou fostul partid național-țărănesc. Cap al acestui partid a fost ales deocamdată Aurel Onciul. Totodată s'a îndrumat alegerea oamenilor de încredere în întreaga țară. După numirea lor va urma în curând constituirea formală (organizarea în toată forma) a partidului național-țărănesc. Organul (gazeta) partidului este „Foaia Poporului“ (cea din Bucovina).

*) Ar fi lucru frumos, dacă s'ar găsi vr'un frunțaș dela sate sau unul dintre abonații noștri țărani din Bucovina, cu carte mai multă, ca să scrie pentru cetitorii noștri din Ardeal și Țara Ungurească o corespondență, nu prea lungă, în care să arete, fără a vorbi de persoane, cari sunt pricinile veșnicilor rupturi din partidul național român de-acolo. Fiind vorba de Români, sătenii ca și noi, ne interesează mult să cunoaștem și noi viața de-acolo. Că frații Bucovineni se interesează de aproape de stările dela noi, ne-o dovedește numărul cel mare de abonați noi, cari de vr'un an și jumătate cer mereu foaia noastră. Între aceștia partea cea mai mare sunt țărani, dar sunt și mulți învățători și tineri dela școlile superioare.

Tragerea loteriei „Ligei Culturale“ din București.

Luni, 21 Noemvrie st. v., a fost tragerea loteriei „Ligei Culturale“ din București. Dăm și noi numerele eșite la sorți după lista oficială, care ne-a fost trimisă dela Ligă.

Tragerea a avut loc în sala dela Primăria Capitalei. Comisiunea care supraveghea efectuarea tragerii era compusă din: domnii I. Protopopescu-Pache din partea Primăriei; procurorul Duca, Inspectorul de poliție Bilianu; iar din partea Comitetului Central al Ligei domnii C. S. Achim, I. Scriban, D. D. Tacu, Casier Central, I. Țetzu și Dr. St. Bogdan.

Nr. 281605 a câștigat 10,000 lei.

Nr. 465590, 203347, 239076, 122943 și 444585 au câștigat câte 1000 lei.

Nr. 449126, 235446, 271968, 489942, și 379791 au câștigat câte 500 lei.

Au câștigat câte 100 lei:

312592, 156716, 478925, 482821, 233950, 545935, 410014, 448203, 526626, 68642, 228541, 142109, 425689, 455076, 42105, 457398, 52725, 548528, 128959 și 411.

Au câștigat câte 50 lei:

524496, 122094, 589700, 565175, 562097, 212963, 202009, 306100, 7487, 551920, 414791, 305481, 141583, 185927, 573913, 573913, 56071, 171386, 265798, 24287, 164361, 66581, 108670, 359435, 503565, 277911, 262572, 220450, 356425, 513345, 96926, 238463, 273263, 455856, 366573, 175569, 504994, 366844, 33263, 156105, 495360, 344813, 261686, 399948, 329061, 194114, 543814, 180543, 499440, 578646, 178473, 14769, 68803, 5054, 123986, 196925, 538216, 377582, 377000, 16617, 498779, 57164, 35416, 216714, 354963, 116340, 448259, 278004, 424950, 321287, 111988, 245453, 192263, 80729, 368506 și 539028.

Au câștigat câte 20 lei:

502862, 122876, 19278, 364421, 175248, 83726, 196379, 47389, 384820, 212582, 95620, 472864, 127396, 417077, 505555, 116684, 97172, 342765, 322825, 522513, 374825, 344038, 48317, 225131, 162094, 317854, 555227, 510219, 242140, 177442, 446328, 514199, 267294, 198733, 585693, 244198, 191500, 442412, 580452, 375548, 105398, 449864, 354991, 444096, 392326, 100378, 291445, 385263, 309476, 488872, 76466, 319487, 112723, 118850, 461572, 168445, 75478, 320768, 435160, 356575, 32883, 369199, 145272, 169652, 370239, 456820, 361776, 23316, 465770, 251955, 249070, 558316, 274363, 545079, 339633, 492335, 553566, 250045, 162899, 137255, 450273, 183888, 119349, 527333, 59477, 553565, 260009, 186127, 483284, 500819, 385002, 132410, 252211, 383703, 381486, 594991, 356351, 503869, 186800, 447252, 292066, 216548, 493405, 392911, 264239, 114076, 467642, 510983, 421293, 509732, 223605, 29162, 297500, 352747, 308519, 105986, 229999, 551517, 188833, 113065, 434371, 545558, 45502, 502049, 574868, 512755, 559587, 573151, 510211, 298374, 346475, 317433, 76563, 575079, 170032, 065686, 551390, 14549, 50875, 537561, 34397, 303046, 206042, 335339,

381133, 578628, 513400, 147050, 476869, 305826, 365117, 306864, 142690, 18523, 370418, 151943, 184534, 407303, 557302, 373843, 314670, 195081, 576589, 563930, 277190, 314533, 466948, 399309, 337386, 42870, 9660, 201126, 88301, 270254, 42884, 579219, 39955, 180748, 296627, 370732, 190310, 220644, 71422, 174070, 502974, 315186, 28139, 502747, 271881, 61481, 533317, 545938, 439559, 319899, 49379, 197400, 502777, 756645, 130518, 376193.

Aducem totodată la cunoștință, că lozurile, cari nu s'au tras acum, rămân valabile (bune) și pentru tragerea a doua, care se va face în luna Iulie Maiu 1912.

Câștigătorii (cari locuiesc în România) se vor prezenta la direcția Comptabilității Primăriei unde vor predă biletele și vor primi recipise, cu care vor încasa sumele câștigate. Cât pentru Românii câștigători, cari locuiesc afară de România, n'avem înștiințare cum își vor putea scoate câștigurile lor. Dar îndată ce vom primi ceva știre, vom vesti cetitorilor noștri.

Ce scriu alte gazete?

„Drapelul“ (Lugoj). Există un proverb despre „Hungaria felix“, care se poartă la Ungaria de înainte de 1867, când n'avea nici un ban datorie de stat. Astăzi însă această vorbă e deadreptul o batjocură, căci în cei din urmă patruzeci de ani au crescut datoriile de stat ale Ungariei în mod uriaș, încât astăzi este Ungaria unul din statele cele mai încărcate cu datorii.

Când s'a făcut tranșacția (invoeala) cu Austria la 1867, a luat Ungaria asupra sa zestre (vorba lui Széchenyi cu căsătoria nefericită) să contribuie anual la datoriile de stat ale Austriei cu o rentă, care corespunde la un capital de 1800 milioane coroane.

Acesta a fost începutul.

Dela 1868 până la 1881 a mai făcut Ungaria datorii de stat în sumă de 2236 milioane coroane.

De aici în colo s'a urcat și mai repede. Iată vre-d câteva cifre. Datoria de stat a Ungariei făcea: La anul 1901 suma: 5 miliarde 104.340.000 coroane; 1904 suma: 5.432.230.000 coroane; 1906 suma: 5.554.764.000 coroane; 1907 suma: 5.647.787.000 coroane; 1908 suma: 5.698.416.105 coroane, la care sumă are să se mai adauge zestrea austriacă și datoriile făcute de atunci încoace.

În bugetul pro 1912, care se desbate acum în dietă, este pusă suma de 330.585.921 cor. ca rată anuală la interesele datoriilor de stat ale Ungariei. Va să zică Ungaria plătește acum 330 și jumătate de milioane cor. la an numai interese după datoriile de stat.

Să fim bine înțeleși: Numai interese. Căci nici unul din aceste împrumuturi de stat nu este pus pe temeiul de amortizare (adecă să plătească în fiecare an și ceva din capital). Ci datoria rămâne și statul plătește numai interese.

Ungaria are astăzi în asemănare cu numărul locuitorilor îndoit atâta datorie cât Austria și aproape de patru ori atâta cât Germania.

Suntem la marginea prăpastiei!

Stiri politice din străinătate

Războiul italo-turc. Știrile de pe câmpul de luptă sunt tot așa de puțin însemnate, ca și până acum. Atât Turcii, cât și Italienii vestesc biruințe. Cine are dreptate, Dumnezeu știe.

O gazetă franțuzească publică din izvor italian o listă a perderilor de oameni, pe cari le-au avut până acum Turcii (și Arabii) și Italienii în Tripolitania. Trupele turco-arabe ar fi avut 1427 morți și 3770 răniți, iar Italienii numai 508 morți și 550 răniți. Și numai din raportul acesta se vede, ce minciuni cu coarne se răspâdesc despre „grozăvenia“ luptelor din Tripolitania. Atât Turcii, cât și Italienii vestiau dela 500 de morți și 1000 de răniți în sus perderea dușmanului, așa că ar fi trebuit să fie până acum zeci de mii de morți și zeci de mii de răniți de amândouă părțile. Se vede, că până acum perderile au fost mai mult de bani, și anume din punga Italienilor.

Mai multă neliniște produce și acum chestiunea (afacerea) Dardanelelor, despre care am vorbit în numărul trecut. Flota italiană pare a se fi retras din apropierea acestor strâmtoări de mare, cari duc la Constantinopol, sau cel mult, dacă mai sunt câteva corăbii de războiu italiene, cari spionează pe-acolo. Unele gazete italiene spun, că Italia nu vrea să între în Dardanele, altele, că va trebui să între, pentru că Turcii nu vreau altminteri să le facă cinstă cu Tripolitania.

De încurcătura aceasta s'a folosit și Rusia, care cere să i-se lase flota ei de războiu să treacă liberă din Marea-Neagră prin Bosfor și Dardanele în Marea-Mediterană. După tratatele (invoelile) încheiate între Puterile europene, tratate subscrise și de Rusia, acestea nu-i este ertat să treacă cu corăbiile ei de războiu pe lângă Constantinopol, precum nu le este ertat nici altor state să între cu ele în Marea-Neagră. Rusia n'a ajuns până acum la nici un rezultat cu cererea ei.

De altminteri primejdia unui războiu mare între mai multe state pare îndepărtată. Cel puțin iarna împedecă deocamdată orice turburare mai mare a păcii. Afară de aceea Grecia, Bulgaria și Sârbia nu se mișcă, desigur fiind ținute în frâu de Puterile europene. Numai la granița Muntenegrului celui mic, dar neastâmpărat, se schimbă gloanțe între Muntenegrini și soldații turci de pază, iar Albanezii de-acolo cer arme dela guvernul turcesc, ca să-i învețe minte pe Muntenegrini.

Niște făcători de rele — se zice, că Bulgari — au aruncat cu dinamită în aier giamia (moșeea, casa de rugăciuni mohamedană) din Istip tocmai în ziua praznicului celui mare mohamedan, numit Bairam. Cu acest prilej a fost omorât un copil turc, au fost răniți 12 Turci, au fost omorâți 14 Bulgari, răniți greu 32 Bulgari și răniți mai ușor 125. Tot atunci s'a făcut un atentat cu dinamită contra cazarmei jandarmilor turci din Köprülü (Veles) și contra unui tren, fără să se facă pagube mari.

Guvernul turc zice, că atentatele (omorurile) acestea s'au făcut, ca să se producă răscoale în Macedonia, prin ceace s'ar face încurcături și mai mari Turciei, și așa destul de încurcată cu războiul contra Italienilor. Ba unele gazete turcești spun pe față, că la atentatele bulgărești

cu dinamită se simte banul italian, cu toată revoluționarii bulgari au început să supună pe Bulgarii din Macedonia la dări pentru comitetul revoluționar.

Maroco. Neînțelegerile cele mari dintre Franța și Germania pentru Maroco s'au potolit, după cum am spus într'unul din numerele trecute. Acum au isbugnit între Franța și Spania. Spania e așa de aproape de Maroco, încât de pe țărmul de mează al Spaniei se poate vedea țărmul Marocului, așa că nu e mirare că ar dori și ea să pună mâna pe o bucată din Africa, unde are de altminteri niște orașele mici. Dar primejdia unui războiu între Franța și Spania nu e amenințătoare, căci aceasta e prea slabă.

În săptămânile din urmă s'a văzut din debaterile parlamentului englez, că la sfârșitul verii trecute eră p'aci să isbugnească un războiu, fără ca lumea să știe ceva despre tot lucrul. Anglia adecă e tovarășa Franței și dușmană Germaniei, care o bate mereu cu comerțul și industria ei. De nu se împacă Germania cu Franța, Anglia ar fi sărit cu flota (corăbiile de războiu) și armata ei în contra Germaniei. Vapoarele de războiu engleze erau mobilizate și așteptau numai porunca să năvălească spre țărmul Germaniei. Se'nțelege, că guvernul german știa de toate pregătirile acestea, și flota și armata germană încă eră gata de războiu. Vedem deci, cât de ușor poate isbugni un războiu și pentru ce statele cheltuiesc așa de mult pentru a avea armate cât se poate mai mari și bine înzestrate cu tot ce trebuie într'un războiu.

Persia. Țara aceasta se află în Asia și e mărginită la meazănoapte de Rusia, la meazăzi de țări stăpânite de Anglia (India, Belucistanul), la apus de Turcia asiatică. Locuitorii sunt mohamedani, dar de o confesiune (credință) deosebită de-a Turcilor (Turcii sunt *suniți*, Persii *șiiti*). Rusia umblă de mult să pună mâna pe Persia, ca astfel să ajungă la Oceanul Indic. Englezii caută să-i împedece, ca să nu aibă pe Ruși vecini. Înainte cu câțiva ani s'a făcut o înțelegere între guvernul rus și englez, ca Rușii să stăpânească cu comerțul lor partea de meazănoapte a Persiei, Englezii pe cea de meazăzi. Invoeala aceasta a fost întâiul paș pentru perderea neatârării Persiei. Persii n'au înțeles însă lucrul acesta, căci în loc să se unească în fața dușmanului din afară s'au ținut tot de revoluțiuni. Mai ales fostul Șah (împărat) al lor, pe care l-au alungat de pe tron, s'a pus în slujba Rusului și încearcă să ajungă de nou pe tron, vânzându-și apoi țara străinului. S'au mai întâmplat și niște certe pentru un American, care a fost chemat să facă rândueală în privința finanțelor (chiverniseala venitelor și a cheltuielilor) Persiei. Rușii s'au supărat și au trimis o armată de patru mii de soldați ruși în Persia. Anglia a protestat împotriva intrării Rușilor, de asemenea și guvernul turcesc, care încă a trimis soldați la granița Persiei, pentru că nu vrea, ca țara aceasta mohamedană să fie înghițită de state creștine. Cel puțin să ia și Turcia ceva. În capitala Persiei (Teheran) și încă în câteva orașe persiane au început să boicoteze mărfurile rusești. Pe alocurea Persiei, cari țin cu Rușii, sunt omorâți.

Literatură și știință

Cântec.

Lună, lună, dragă lună,
Nu mi-ai putea voie bună
Să-mi aduci? precum atunci
Mi-ai adus de peste lunci,
Când eșită'n vârș de deal,
Prive-ai marea de podbeal!
Iar privighitorile,
Frunzele și florile,
Predăreau în limba lor
Pe stăpânul tuturor.

Lună, lună, dragă lună,
Nu mi-ai putea voie bună
Să-mi aduci? Ca'n cea seară,
Când eșit pe câmp afară
Mi-a aprins în suflet 'dor
Cântecul flăcăilor!
Iar eu cu ea braț la braț
Pe cărarea din fânaș,
Povesteam cu voie bună
De ciobanul cel din lună.

Luna tace, nu răspunde,
Dup'un nor fața-și ascunde,
Și tiptil o ia spre-apus...
Eu rămân cu gândul dus
La ce-a fost și nu mai este,
Și-a trecut ca o poveste!...

Petru O. Orlățanu

Credințe deșerte la Jidovi.

În foile jidano-maghiare cetim adesea articole, în cari își bat joc fără rușine de poporul nostru, despre care spun, că e păgân, că nu crede în Dumnezeu, ci numai în strigoi, vrăjitoare, și alte minciuni de-acestea. Ceice scriu astfel despre noi sunt sau Jidani sau jidăniți. Ei cred însă, că noi nu cunoaștem mulțimea credințelor deșerte cuprinse în cartea lor cea sfântă (?) Talmudul.

În cele următoare vrem să arătăm numai câteva din aceste credințe deșerte ale lor, cari sunt cu atât mai nerușinate, că în ele batjocoresc chiar pe Dumnezeu. Iată ce învață ei din Talmud:

Dumnezeul acestui popor ales (?) are ziua de 12 ore. În cele dintâiu 3 ore învață legea, în alte 3 ore judecă, în alte 3 ore hrănește lumea întreagă, iar în cele din urmă trei ore se joacă cu regele peștilor, numit Leviatan. Peștele acesta are o gură așa de mare, încât încap în el pești de mii de metri lungime. Ca să nu se înmulțească peștii aceștia uriași, Dumnezeu i-a luat lui Leviatan nevasta. De când cu nimicirea Ierusalimului și risipirea Jidanilor în toată lumea (la anul 70 după nașterea lui Hristos), Dumnezeu nu se mai joacă nici cu Leviatan, nici cu Eva, căci plânge mereu, pentru că a pedepsit astfel pe Jidani.

Din cauza acestui păcat (?), Dumnezeu urlă noaptea ca un leu și sloboade zilnic câte 2 lacrimi în mare, pricinuind astfel cutremure de pământ.

Dumnezeu s'a pocăit însă și a iertat pe Jidani. Unii din aceștia zic, că au auzit pe Dumnezeu strigând: „Vai de mine, ce am făcut! Cine are să mă erte (?) de acest păcat?” Talmudul spune însă, că între cer și pământ sunt niște îngeri, numiți Mi, cari pot scăpa pe Dumnezeu de jurământul strâmb! Despre Dumnezeu mai

spune Talmudul, că e ca un școlar, care învață, care plânge și râde.

Minciuna s'a început, de când Dumnezeu nu și-a ținut cuvântul. De aceea la Jidani minciuna e ertată chiar după cartea lor sfântă, Talmudul, când e bine potrivită.

Despre Mesia zice Talmudul: „Mesia va veni și înapoiă Evreilor împărăția, iar popoarele celelalte vor fi supuse Evreilor.

— Atuncea va avea fiecare Evreu 2800 slugi și 310 servitoare.

— Înainte de aceasta va fi însă războiu, care va nimici două din 3 părți ale omenimii. Din acesta vor câștiga Evreii atâtea arme, că le vor trebui 7 ani, spre a le desface.

— Chiar și Maimonides (un rabin mare) crede aceasta și zice, că dușmanilor Evreilor le vor crește dinți 22 de coți lungime.

— Când vine Mesia, va crește pe pământ colaci, și bobul de grâu va fi ca răunchii bouului de mare.

— Dela toate popoarele va primi Mesia daruri, dela creștini nu.

— Evreii vor fi fără măsură de bogați, le vor trebui 300 de măgari spre a duce cheile localurilor, în care vor avea bogăția strânsă.

— Toate popoarele vor trece în legea evreiască, numai creștinii nu, aceștia vor fi cu desăvârșire nimiciti.

Bun Dumnezeu trebuie să fie cel jidovesc, când învață înșelăciunea și nimicirea celorlalte popoare!

Observări dela sate

— În formă de poezii populare, cu o ilustrație. —

A venit în sat la noi
Un om să cumpere boi;
Și fiind din depărtare,
Oamenii noștri, mic și mare,
Cu care de vorbă sta,
Câte ceva'l întreba:
Despre câte'n lume toate.
El le spunea ce se poate,
Căci era om așezat
Și la minte luminat.
Între multe noutăți,
Aduse din alte părți,
Pe unde el a umblat,
Un sat mult l'a lăudat.

Ci-că undeva, departe,
Nu mi-a spus, în care parte,
Satu 'ntreg: bătrâni și tineri,
Socri, alături de gineri,
Bătrâni cu plete cărunte,
Oameni de rând și de frunte, —
Înțelegând glasul vremii,
S'au legat ca'n cursul iernii
Mic și mare, tot din sat,
Să s'apuce de 'nvățat:
Tinerii cari știu ceti
Se învață a'mpleți
Coșuri. Iară cei bătrâni,
Cari n'au avut carte'n mâni,
Și slova n'o pricepea,
S'au apucat a'nvăța.
Ca copiii merg la școală
Cu voie bună și fală,
Cu tăblița'n bizdunar,
Cu screion și-abecedar;
Ca se'nvețe-acuma carte,
Dacă pân' acuma parte
N'au avut; — la bătrânețe
Vreau cetitul să-l învețe.

Și mai spunea negustorul:
Ce-i învață 'nvățătorul
Și preotul, ei ascultă
Și așa fac treabă multă.
Înaintează mereu
Că le-ajută Dumnezeu
Văzându-i că lucruri bune
Se silesc a face'n lume.

Auzind aceasta veste,
(Căci nu poate fi poveste)
M'am gândit: acuma chiar
A trimis cel circular
Un vlădică, ca și noi
Unde-i unul sau sunt doi,
Sau mai mulți fără a ști
Scrie, calcula, ceti,
Să-i învățăm măiestritul
Și să-i dedăm cu cetitul,
Ca nime să poată spune
C'a trăit și el în lume
Fără de a avea parte
De'nvățătura din carte.

Preot, dascăl sau notarul
Să prindă abecedarul
Și'ncepând cu i și a
Săriile, Dumineca
Să învețe pe tot natul,
Să se mire toți de satul
Lor, căci: „Mergând învățați,
Și pe alții luminați,
Învățați întreg poporul“,
A zis și Mântuitorul.

Pentru cari nu știu ceti
Înzădar le spuiau aci
Să asculte, ei nu știu,
Dar voi spuneți cu graiu viu
Ce rost au aceste șire
Și prin sfaturi și iubire
Dați-le se înțeleagă
Și 'ntre două se aleagă:

Ori rămân întunecați,
De rele mereu cercați;
Ori se pun cu mare zor
Pe 'nvățatul slovelor.
Dar să nu ia lucru'n glumă,
Căci rămânem cei din urmă,
Fără carte, fără parte,
Și-om duce-o greu mai departe!

Petrea Dascălul.

Poezii populare.

Din **Rachișul-român** (comit. Turda-Arieș).

Culese de *Toderas*, înv. gr.-cat.

Frunzulița fagilor,
Jelui-m'aș brazilor,
In dorința fraților.
Jelui-m'aș florilor,
In dorul surorilor.
Jelui-m'aș munților,
In dorul părinților.
Jelui-m'aș și n'am cui,
Jelui-m'aș codrului.

Dar codru-i cu frunza verde
Și ei mie nu mi-o crede.
Jelui-m'aș la vâlcele,
Vâlcelele-s curgătoare
Și n'or crede, ce mă doare.
Jelui-m'aș câmpului,
Câmpu-i mare, iarba-i mare,
Și la dânșii n'am crezare.
Jelui-m'aș codrului,
Codrului, frunzișului,
Codru-i jalnic ca și mine,
Vara trece, iarna vine,
Pică-i frunza toată bine,

Cu trengi veștede rămâne,
Numai goale crengurele, (clomburele),
Să le bată vânturi grele,
Vremurile, vânturile,
Ca pe mine gândurile.
Jelui-m'aș maicii mele,
Nici la dânșii n'am putere.

Cine nu-i mâncat de rele
N'are ce cânta de jele,
Să mă lase să cânt eu
C'am ajuns destul de rău.

Războiul italo-turc.

— Turcii și Arabii din Tripolitania fac rugăciuni pe câmpul de războiu. —

Toți credincioșii mohamedani de peste tot locul — cari sunt mai cu seamă Turci și Arabi — cugetă și privesc îngrijorați la desfășurarea războiului. Cu toții sunt însă gata a-și jertfi nu numai averea, ci chiar și vieța pentru a sări în ajutorul fraților lor, cari luptă pentru apă-

rarea țării lor, pentru Tripolitania.

Arabii din Tripolitania se luptă cu tărie contra dușmanului. Iar acum au început a face mereu și rugăciuni către Allah. (Așa numesc mohamedanii pe Dumnezeul lor). In rugăciunile lor Arabii cer, ca Allah să le ajute ca să scape de acest războiu,

iar biruința să fie pe partea lor.

Chipul nostru ne arată o astfel de scenă, cum mai mulți Arabi s'au pus și se roagă pe câmpul de războiu, unde s'au aranjat ca și într'o moșee (biserica) de-a lor.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 14 Decembrie n.

Dela comitetul partidului național.

Luni și Marți în săptămâna aceasta, comitetul central al partidului național român a ținut ședințe în Budapesta, sub prezidiul dlui Gheorghe Pop de Băsești. La ședințe au luat parte preste 30 de membri, între cari: domnii Dr. T. Mihali, Dr. I. Maniu, V. Damian, Dr. St. C. Pop, Dr. A. Vaida, Dr. V. Lucaciu, V. Goldiș, Dr. N. Șerban, Dr. Lengheru, Dr. L. Lemeni, Dr. N. Vecerde, Dr. A. Cosma, Dr. Grozda, Dr. Rozvan, Dr. R. Velici, Dr. C. Iancu, Dr. V. Branisce, Dr. I. Marșieu etc.

Ședința de Luni a ținut până la ciasurile 8 seara. S'a vorbit asupra stării politice și în afacerea cu votul universal, raportându-se asupra adunărilor din vara și toamna aceasta. A doua zi s'au discutat celelalte afaceri.

Despre decursul acestor ședințe s'a dat următorul comunicat (știre) oficios:

Comitetul central al partidului național român întrunit în 10 și 11 Decembrie n. a. c. în ședință plenară la Budapesta, a luat cu plăcere cunoștință de raportul clubului deputaților români despre activitatea sa parlamentară.

Din acest raport comitetul a constatat, că starea politică a poporului român din Ungaria și Transilvania a rămas aceeași și că guvernul țării își păstrează neșchimbata purtare sa dușmănoasă față de cererile drepte ale națiunii române și în urmare comitetul a accentuat necesitatea continuării luptei neșovăitoare, hotărâte și solidare; combaterea energică a acestei politici de guvernământ păgubitoare pentru adevăratele interese ale statului.

În deosebi a luat act despre numărul mare al adunărilor populare ținute în aproape toate părțile locuite de români și a luat cu plăcere cunoștință de hotărârile aduse în aceste adunări populare.

În ce privește locul ținerii acestor adunări populare, comitetul național a hotărât, că ele să aibă loc acolo, unde împrejurările locale vor reclama ținerea lor, amânând data lor pentru primăvară.

Comitetul a luat cunoștință de raportul comisiei de redactare a ziarelor partidului național, aprobând măsurile luate privitor la redactarea acestor ziare și i-a exprimat acesteia deplină încredere votându-i mulțumită pentru serviciile aduse partidului național și intereselor neamului românesc.

Totodată a luat măsuri potrivite pentru răspândirea ziarelor partidului național și în special a ziarelor populare naționale.

În baza raportului despre demisia prezidentului clubului comitatens din Arad comitetul a delegat pe dl Dr. Aurel Vlad în scopul reorganizării clubului comitatens al partidului național român din comitatul Arad.

Revista literară „Luceafărul” din Sibiu se va schimba, începând dela Anul Nou, în revistă săptămânală politică-literară. Până acum aceasta revistă cuprindea numai literatură și apărea de două ori pe lună. În fruntea noului comitet, care va conduce revista, va sta dl Octavian Goga.

A doua conferință la Asociațiune. Duminică în 17 Decembrie n. c., la ciasurile 5 după amiază, va ținea o conferință în sala cea mare a Muzeului Asociațiunii dl Horia Petra-Petrăscu: *O călătorie în Germania*, cu proiecțiuni de schiopticon. Intrarea 20 bani.

Ascultați de glasul Păstorului! Corpul învățătoresc din Brașov, urmând indemnului dat de Inalt Prea Sfinția Sa, arhiepiscopul și mitropolitul Mețianu din Sibiu, va ținea în iarna aceasta un curs de analfabeți (neștiutori de carte), la care pot lua parte tinerii dela 15—25 de ani. Învățător va fi dl *Aurel Popovici*. Iar pentru bărbații dela 25 de ani în sus va ținea cursul dl *Romul Frateș*, director școlar. Cursul a început dela 27 Noembrie și se ține în fiecare Duminică dela 10—12 ore înainte deameazi. Se'nțelege, că cursul e gratuit, adecă fără plată.

„Reuniunea română de muzică” din Sibiu, în adunarea generală, ținută Duminică în 10 Decembrie n. c., pentru noul period 1911/12, s'a constituit astfel: Prezident: Octavian Goga, dirigentul corului: H. Stubbe, secretar: Dr. Ioan Felea, cassar: Romul Perian, econom: Gheorghe Comșa, arhivar: Gregoriu Vermeșan. Membri în comitet: Lazar Triteanu, Candid Popa și Aurel Popovici.

Vlaicu în străinătate. Aviatorul nostru e hotărît să plece în Asia și Africa, unde va face mai multe sboruri în Smirna (Asia mică), apoi în Alexandria și Cairo (Egipt).

Scoala maghiară din Predeal. În Predeal, comuna din România, așezată tocmai la granița țării, ministrul de școale a înființat o școală maghiară pentru copiii Maghiarilor așezați în Predeal. În comuna aceasta sunt mulți Unguri servitori și meseriași, apoi sunt funcționari în gara ungurească, aici e și vamă de graniță. Se'nțelege, că guvernul român din București nu s'a împotrivit înființării acestei școli, pentrucă România e în Europa, lăsând pe oricine să învețe în limba lui.

Școala aceasta e o nouă dovadă despre minciunile foilor ungurești, că Ungurii ar fi asupriți în România în privința culturii lor. Dar ea mai dovedește și nedreptatea strigătoare la cer, care ni se face nouă Românilor, cari nu suntem străini, când statul nu vrea să ne susțină școale de stat cu limba românească, după cum cere legea de naționalități. Căci noi nu cerem pomană, ci cerem, ca milioanele, pe cari le dăm țării în formă de dări, să se folosească și pentru înaintarea noastră culturală și economică națională.

Pentru învățatura românească. Părintele protopop G. Stanciu din Bistrița raportează în gazeta noastră națională bisericească „Unirea” din Blaj despre minunate isprăvuri făcute prin înființarea de școale religioase românești mai ales în comunele fără școală primară românească. Fiind aceasta o lucrare de cea mai mare însemnătate, ne vom ocupa de ea mai pe larg și la loc de frunte în numărul viitor.

Jertfe pentru cultura națională. Sute de mii de Români din Ardeal trăiesc în România, unde foarte mulți dintre ei au ajuns să facă averi frumoase. Durere însă, că parte mare din aceștia nici nu mai vreau să știe de datoriile, ce le au față de

pământul strămoșesc. Căci oricât de bine i-ar merge Ardeleanului afară de țara lui, oricât de mult ar fi dator țării celei nouă, în care s'a fericit, pământul sfânt al Transilvaniei, udat cu sângele și îngrășat cu sudorile strămoșilor săi, cari în el și-au aflat odihna de veci, numai un criminal îl poate uita și numai un lipsit de simțul datoriei poate rămâne nepăsător, când aude de suferințele celor rămași la vatra veche. Din când în când avem mângăierea, să putem vesti nume de binefăcători duși în România, cari nu și-au uitat de așezămintele noastre culturale. În fruntea acestora stau frații Mircea din București, originari din Cața, apoi câțiva vrednici Săceleni. Școala din Satulung (lângă Brașov) era amenințată să nu poată primi, din cauza lipsei unui învățător, pe toți copiii români, așa că aceștia ar fi fost siliți să cerceteze școala străină, în tovarășia sălbaticilor Ciangăi. Atunci a sărit în ajutor dl G. Sasu, mare proprietar în Dobrogea cu zece mii de lei și profesorul N. Colceag din București cu două mii de lei. Pentru pictura bisericii Sf. Adormiri din Satulung a dat dl Ghiță Găitan, mare proprietar în județul Braila, suma de cinci mii de lei, profesorul Colceag 2200 lei, dnii Neagoe Colceag și soția, Dr. Colceag, Nicolae S. Popa, frații Victor și Ignat Mircea și alții sume mai mici. Lăudat fie numele lor!

Patru cazuri de holeră s'au ivit — după cum se vestește — în orașul unguresc Zenta. Un lucrător cu ziua a murit. S'au închis toate școlile, iar populațiunea orașului a fost oprită, ca să mai bea apă din Tisa.

Piese de 5 coroane false. După cum aflăm, în jurul Săliștei (comitatul Sibiu) sunt în circulație (umblă) piese false de 5 coroane. Aceste piese au inscripție austriacă și poartă anul 1907. Coloarea lor e cenușie și nu strălucesc. Avizăm publicul nostru, ca să fie cu grije, când primesc astfel de bani.

Tifusul. După cum se vestește, în Cluj s'au întâmplat mai multe cazuri de tifus, care s'a constatat mai întâiu printre soldați. Până acum n'a murit nimenea, dar în spitalul militar din Cluj se află vr'o 17 soldați bolnavi de tifus.

La Reuniunea meseriașilor români din Sibiu au fost primiți următorii membri ordinari: Carol Suci (originar din Ocna Sibiului), Constantin Platoș (orig. din Aiormănești, Tulcea, Rom.), sodali croitori; Demetriu Curtean (orig. din Săliște), Dem. Bozdog (orig. din Apoldul inf.), sodali pantofari; Aron Telea (orig. din Vorumloc, cu 3 gimnaz.), Const. Brașovean (orig. din Sibiu), sodali lăcătuși de mașini; Dem. Lupaș (orig. din Săliște), sodal blănar; Ioan Bucșa (orig. din Cisnădie), sodal cumpănar; Alexandru Șortoc (orig. din Hălmagiu mare), sodal pielar; Ioan Varadi (orig. din Sibiu), George Schiopu (orig. din Lancrăm), sodali zidari și Vasile Chita (orig. din Scorafola), calfă de prăvălie. Între membri ajutători au binevoit a se scrie: frații Dr. Alexandru și Aurel Dobrescu, medici; Dr. Lucian Balint, candidat de avocat.

Din Basarabia se anunță, că acolo s'au început mari mișcări printre țărănime. E temere, că aceste mișcări se vor întinde tot mai tare, de aceea s'au luat măsuri contra răsculaților.

Plata. Pentru clădirea cea nouă a gimnaziului săsesc din Bistrița, ministrul școalelor Zichy a dat 192 de mii de coroane. — La expoziția de vite a Reuniunii săsești de agricultură din Bistrița s'au împărțit premii, pentru cari ministrul de agricultură încă a dat 600 de coroane.

Aceasta e plata, pentru că Sașii trag la carul guvernamental. Pentru noi Români ar fi o înjosire astfel de pomeni. Noi avem drept să cerem milioane pentru cultura noastră românească națională, și anume pentru că suntem cetățeni ai acestei țări, căreia îi dăm dăru în bani și în sânge, fără ca să ne înjosim de-a intra cu orice preț în partidul guvernamental. Slugi vândute, ca cea dela Orade sau Oravița nu numărăm.

Falsificatori de bancnote românești. Mai mulți Unguri din Ardeal și din România s'au întovărășit ca să facă bancnote (bani de hârtie) românești de câte 20 lei. Ei au fost însă prinși, cum se întâmplă totdeauna, și condamnați la închisoare grea dela un an și jumătate până la 5 ani. Cei din Ardeal au fost judecați în Murăș-Oșorhei, cei din România în Focșani (județul Putnei, marginaș cu Treiscaunele).

Două universități nouă se vor înființa în Ungaria, una în Pojon (Pressburg), oraș locuit de Germani și de Slovaci, cealaltă în Dobrițin, pe pustă. Felul, cum se înființează cele două universități, sunt o nouă dovadă de nedreptatea, care domnește la noi în țară, pentru că amândouă universitățile vor fi cu limba de propunere maghiară. Îndeosebi cea din Pressburg se înființează mai ales pentru maghiarizarea mai grăbită a orașului și de teama Austriei apropiate.

Jertfele rachiului. În comuna Dolha din Maramurăș, vecinii și rudele erau strânse în priveghiu pe lângă sicriul, în care zăcea o văduvă moartă. După rușinosul obicei de-a bea rachiul și a face prostii, în loc ca cineva să cetească din cărțile sfinte, oamenii se îmbătaseră de-a binele. Unul dintre ei căzî de pe scaun răsturnând și feșnicul cu lumânarea. Din lumânare se aprinse și pânza și patele din sicriu și în curând moarta eră încinsă de flacăra. Ceialaltă, perzându-și capul, fugi cu toții afară, încuind ușa și lăsând pe cel căzut cu moarta în oada. Până se bage de samă niște vecini, cari nu se liboviseră cu rachiul, moarta eră friptă de-abinele, iar cel beat, care pricinuisse toată nenorocirea, încă se arsesse așa de rău, încât după câteva ciasuri muri.

Poporațiunea Italiei e de 36 milioane de locuitori, crescând în cei din urmă zece ani cu 2 milioane. Din cauza desimii populațiunii în Italia de meazănoapte și a sărăciei celei din Italia de meazăzi, mai multe milioane de Italieni sunt emigrați în străinătate, unde-și câștigă prin muncă pâinea de toate zilele și fac și economii (cruțări) de milioane, pe cari le trimit acasă.

O îmbunătățire a puștii Mannlicher. La ministerul de războiu s'au făcut încercări cu un aparat (întocmire) inventat (iscodit) de un mecanic austriac. Aparatul acesta, așezându-se pe pușca Mannlicher, face, de nu mai e lipsă să apeși pe trăgaci, ca să se descarce toate cartușele din magazinul puștii. El are o greutate de o jumătate de chilogram.

Cea mai nouă statistică a băncilor populare din România. La 1 Noemvrie 1911 numărul băncilor populare din România eră de 3200 cu 600 mii de membri și cu un capital de aproape 100 de milioane. Aproape toți membri sunt țărani, așa că și capitalul uriaș e banul țaranului din România, în cele mai multe cazuri mai sărac decât țaranul nostru din Ungaria și Ardeal.

Nenorocire mare de tren s'a întâmplat în România la Berheci în Moldova. În urma viscoalelor celor mari cu zăpadă, cari au fost în țară, s'au rupt firele de telegraf și telefon aproape pretutindeni. Un tren de marfă, care venia spre gara Berheci, neștiind, că pe linia principală se află deja un tren de persoane, căci n'a putut fi înștiințat încă din gara de mai nainte, a venit cu o iuteală foarte mare și s'a ciocnit cu trenul de persoane. Vagoanele de marfă au deraiat (sărit de pe șini) și șapte frânari și alți slujbași de pe tren au fost omorâți. S'a pornit o cercetare, ca să se afle cei vinovați, dar viața celor morți n'o mai aduce nici o pedeapsă înapoi.

Tot din beutură! Ni-se scrie: Nicolae Petrescu, care nu se știe de unde a venit în Feldioara intrase ca servitor la cassierul comunal. Săptămâna trecută s'a dus la crâjmă, unde a beut până după miezul nopții. Apoi a plecat la pantofarul Ioan Preșmearan, pe care l-a omorât cu împunsături de cuțit, iar după aceea a rănit greu și pe soția acestuia. După ce a săvârșit crima, a fugit, fără să fi fost prins, până când scriem rândurile acestea.

Dezertori italieni. Gazetele austriace povestesc, că în Tirol, Stiria, Carintia și Triest (Austria), apoi în Croația sunt o mulțime de Italieni, cari au fugit din patria lor, ca să nu fie trimiși în războiu. Porturile franceze încă sunt pline de Italieni, cari vor să plece la America.

Ucigași achitați. Am fost dat și noi știrea, că preste o sută de țărani croați din Ribnic au năvălit asupra unei biete calfe cehe (bem), care colindă prin lume, și l-au omorât în modul cel mai grozav, bănuindu-l, că el e celce a dat în mai multe rânduri foc la casele oamenilor. 24 din acești ucigași au fost dați în judecată înaintea curții cu jurați. Procurorul a cerut pentru vre-o câțiva pedeapsa cu moarte. Jurații însă i-a achitat pe toți, zicând, că oamenii nu mai știau ce să se facă, văzând, că tot la două trei zile li se dă foc.

Dare pe cei necăsătoriți. Camera (dieta) din Mecklenburg (un stat din Germania) a votat în sfârșit legea, după care toți cei necăsătoriți vor trebui să plătească o dare nouă de 25 la sută, și anume până când se vor căsători. Scutiți de darea aceasta sunt numai ceice vor dovedi, că nu se pot căsători, fiindcă trebuie să-și susțină părinții sau frații și surorile, cari nu pot munci.

Cel mai mic regat de pe pământ este insula Bardley, în Marea irică, lângă Anglia. Numărul locuitorilor e de 64, cari își aleg pe regele lor. De curând a abzis (s'a lăsat de domnie) regele lor, așa că acum au ales pe un pescar bătrân de 70 ani ca rege. Coroana lui e o verigă de aramă, împodobită cu mărgelile de sticlă. Locuitorii, cari sunt toți pescari, cinstesc foarte mult pe regele lor, ales totdeauna dintre cei mai bătrâni și mai cumiți.

Lipsa de disciplină în armata franceză și-a ajuns culmea. După ce guvernele păgâne ale Franței au jefuit bisericile și au închis școalele confesionale, după ce socialiștii și anarhiștii, oameni fără Dumnezeu, au ajuns atotputernici, au început să ațâțe și pe soldați la neascultare (lipsă de disciplină), fără să se gândească, că o armată fără disciplină de fer e o strânsură de oameni fără căpătâiu, care nici când nu-și va putea apăra patria, când va năvăli dușmanul de dinafară. La divisiunea a 33-a (o divisiune are 4 regimente de infanterie, apoi cavalerie și artilerie) a aflat generalul de divizie (feldmarșallaitnant), că soldații nici nu mai salută pe subofițeri (caporali, sergenți, sergenți-majori), când îi întâlnesc pe stradă, în alte garnizoane, chiar într-o cetate, soldații mai cu stare și-au închiriat odăi în oraș și vin la slujbă când le place.

I-a tăiat brațul sănătos. Un supra-veghetor dintr'un port francez s'a dus într'un spital din Paris, ca să-i cerceteze brațul, pe care nu-l mai putea mișca. S'a constatat, că aveă tocmai la încheietura oaselor din cot o bubă rea, care nu se putea vindeca. Ca să nu i se otrăvească tot corpul și să moară, mai ales, că eră brațul stâng, cel de cătră inimă, s'a hotărât să i-se taie brațul. Bietul om s'a învoit. După ce l-au amețit, doctorul i-a tăiat brațul. Când se trezește, vede, că i-au tăiat brațul cel drept, adecă cel sănătos! Bucuros ar fi luat pe toți de gât, dar ce putea să facă cu brațul bolnav? Așa s'a lăsat să i-l taie și pe acesta, apoi a dat în judecată pe ticălosul de doctor, care se joacă în modul acesta cu viața oamenilor. Doctorul a fost dat afară din slujbă, afară de aceea va fi pedepsit cu închisoare și să plătească o pensie pentru toată viața bietului om ciung de amândouă mâinile.

Un desertor încapățânat. Toth Iános din Kecskemét e de 10 ani soldat, dar nici acum nu și-a isprăvit anii de miliție. Cauza e, că în acești zece ani soldat, dar desertând de trei ori, a petrecut mai mult prin temnițele militare. Pe urmă a fost închis în cetatea Aradului, de unde a fugit. Nu de mult un proprietar din Topolea a făcut arătare la jandarmerie, că un om străin vrea să vândă o căruță cu cai, fără să aibă bilete (țiduli de vite). Jandarmii au cercetat numai decât și punând mâna pe negustorul de cai au recunoscut în el pe desertorul Toth Iános. El a fost dat pe mâna comandai cetății din Arad. Acum va fi condamnat de nou pentru desertare și pentru furt, așa că o să mai treacă ani de zile, până să isprăvească cu anii de temniță și apoi să-și mai facă și serviciul militar. El e acum de 31 de ani. Până la vârsta de 40 de ani poate că va isprăvi.

Călimdarul Poporului. Cele dintâi mii de exemplare au fost trimise la ceice le-au comandat. Călimdarul Poporului pe 1912 a trecut preste marginile obișnuite ale unui călimdar, căci numai textul cuprinde 236 de pagini. O bogăție nemaipomenită de material, petrecere, istorie, agricultură, poezii, povestiri și altele, apoi icoanele cele multe, totul contribuie să facă din Călimdarul Poporului o adevărată po-doabă a fiecărei case și un izvor nesecat de luminare și petrecere nu numai pentru un singur an.

Cuprinsul amănunțit al lui și condițiile de cumpărare le arătăm în anunțul de pe pag. 10.

Omorul părinților se pedepsește în China cu moartea „încetina”, adică trupul păcătosului e tăiat bucățele, bucățele, dar așa, ca ucigașul să nu moară curând. În orașele încunjurate cu ziduri se sparg zidurile în patru locuri, pentruca locuitorii să nu-și uite niciodată, ce crimă grozavă s'a comis (săvârșit) în orașul lor. Toți slujbașii primăriei sunt alungați din posturile lor, pentrucă legea chineză zice, că unde sunt slujbași cum se cade, nu se poate întâmpla o astfel de crimă.

Cinstirea unui viteaz în Rusia. Țarul Rusiei a dat poruncă brigăzii a 21-a de artilerie, ca fruntașul Agafon Nichiton să fie trecut pentru vecie în lista soldaților dela bateria a șasa. Soldatul acesta a fost un viteaz. În anul 1881 Rușii bombardau cetatea Georg-Tepe din munții Caucazului. Techinții (un popor din Caucaz) făcură o eșire din cetate și cu acest prilej prinseră pe soldatul artilerist (tunar) Agafon Nichitin. Il duseră la un tun cucerit dela Ruși și voia să-l silească să tragă cu tunul contra Rușilor, căci ei nu se pricepeau la așa ceva. Dar Nichitin nu voi. Atunci îi făgăduiră bani mulți, pe urmă îl amenințară cu toate relele. Nichitin ba. El nu voia să ajute pe dușmanul fraților săi de un sânge. Techinții se infuriară atunci și începură să-l chinuească într'un mod barbar. Ii tăiară urechile și nasul, îi tăiară bucăți mari de carne din spinare, îl puseră pe cărbuni aprinși, dar nici un chin nu l-a putut face pe bravul soldat să-și calce cinstea lui de soldat și dragostea lui de neam. El muri moarte de martir (mucenic). Rușii au cucerit apoi cetatea, iar pe valul ei i-au ridicat lui Nichitin un monument frumos. Afară de aceea, după porunca Țarului, în fiecare seară, când se cetesc numele soldaților, întâiu se strigă numele lui Agafon Nichitin. Soldatul dela aripa dreaptă răspunde cu voce tare: „Mort pentru cinstea armatei rusești în războiul contra Techinților”.

Atacuri contra trenului. Pe calea ferată dintre Seghedin și Arad s'au întâmplat adese-ori atacuri contra trenului. Oameni de nimic aruncau cu bolovani în ferestrele vagoanelor pe când mergea trenul, fără să se gândească, că pot schilodi pe vr'un călător. Nu de mult s'a întâmplat aproape de Seghedin o astfel de mișelie. Abia eșise trenul din gară, și în apropierea fabricii de funii începură să curgă bolovanii contra trenului. Un astfel de bolovan lovi pe un zidar călător în cap, așa că lovitul căzu amețit grămadă. O țandără din sticla spartă a ferestri îi intra în ochiu, care i-se scurse. Atât poliția, cât și jandarmeria caută pe criminali, fără să fi putut prinde pe vr'unul din ei.

Săraci mincinoși. În Statele-Unite din America-de-Nord e foarte mare îngrijirea de săraci. Chiar și multe sate au casă anume, unde sunt adăpostiți și hrăniți bătrânii săraci. La orașe, fondurile pentru ajutorarea lor sunt foarte mari. Dar în multe locuri se fac și înșelăciuni mari, fie cu ajutorul slujbașilor, fie, că oameni chiar bogăți se prefac a fi săraci și cer de pomană, cum sunt de altminteri și la noi toți Țigani, cari numai din lene nu vor să lucreze și să lasă de-i hrănesc oamenii din sat.

Niște înșelăciuni mari s'au descoperit acum de curând în Chicago (America, unde sunt și mulți mari). Cercetându-se mai deaproape starea materială a celor ajuto-

rați din fondurile pentru săraci, s'au dovedit, că 5444 de familii din cele ce primesc ajutoare, au ce le trebuie pentru traiu, ba unele sunt chiar bogate. Așa s'a găsit unul, care are un venit anual de preste 30 de mii de coroane, unul se plimbă cu automobilul! În urma celor descoperite, primăria îi va da pe toți în judecată, cerând să dea îndărăpt toți banii primiți pe nedreptul din fondul de ajutorare pentru săraci.

Pedeapsă aspră. În alt loc arătăm ticăloșiile din aramata franceză. Căpeteniile ei s'au spăriat de celece se întâmplă, așa că au ajuns să fie uneori de o asprime barbară. Un soldat francez eră acuzat pentru insubordonație (nesupunere). Când se pertractă procesul în fața tribunalului militar, soldatul a aruncat cu chipiul (șapca militară) în președinte. Soldatul a fost pus numai decât în lanțuri și condamnat la moarte.

Cine a inventat peria? O calfă de morar, cu numele Lebdegar Toma, German din Todtnau în Pădurea Neagră, de unde izvorește Dunărea. Se gândia într'o zi, cum și-ar putea ușura măturarea făinei de pe podeală. Atunci i veni ideea să facă într'o bucată lată de lemn mai multe găuri și în ele să înțepenească cu ajutorul unor cuițe de lemn peri de porc. În felul acesta a inventat (iscodit) peria. În anul 1770 a început să facă perii pentru vânzare, în curând toți membri familiei lui se ocupau cu fabricarea de perii, pe cari le vindeau cu preț bun. Apoi au început și alții, așa că astăzi e un ținut întreg în Pădurea Neagră, ai cărui lucrători trăiesc după fabricarea periilor și câștigând pe an cu toții împreună două milioane de coroane! O dovadă mai bună despre folosul industriei de perii la sate nici că se poate. Și nu e lipsă de-a lucra numai la perii, căci sunt o mulțime de alte lucruri, pe cari le pot face țărani iarna, iar cei fără pământ și vara. Numai pricepere și dor de muncă să fie. (Vezi ce scrie dl Petrea Dascălul despre coșuri!)

Cât cheltuiește Londra pentru caiete și recvisite de scris. În Londra (capitala Angliei, oraș cu preste șapte milioane de locuitori, așadară câți sunt în România întreagă) copiii de școală capătă caietele (libelele) și recvizitele de scris (creioane sau pleivase, hârtie, penițe, cerneală ș. a.) dela primărie. Nu de mult, comisiunea școlară a consiliului (representanței) comunal și-a publicat socotelile despre cheltuielile făcute pentru școlari. În anul școlar trecut s'au dat copiilor 1 milion 700 de mii caiete de caligrafie, 6 milioane 360,000 caiete de dictando și 2 milioane și jumătate caiete pentru însemnări. În școlăle englezești se scrie mult și pe foi singure. De-acestea s'au folosit la școlăle din Londra un număr de aproape 11 milioane și jumătate. S'au dat și 350 mii de condeie cu penițe, 660 mii gumii de ras și 684 mii sticlute cu cerneală. În toate clasele s'au întrebuințat și 6 milioane 750 mii bucăți de cretă. Pentru numărul acesta uriaș de caiete și recvisite de scris s'au cheltuit din averea comunei 2 milioane și jumătate de coroane.

Cinci copii deodată. Soția Românului C. Ionescu, care trăește în Bălgradul Sârbiei, a născut ciuci copii deodată. După șapte zile au murit trei din ei, iar ceialalți doi sunt în deplină sănătate împreună cu mama lor, care îi alăptează.

Armă murdară. Am fost dat știrea, că Curtea de cassatie (Curia) din Budapesta a cassat (șters) sentința dată de jurații, cari au declarat nevinovați pe năpârcile nemești Zsilinsky, cari au omorît pe Achim, deputatul țaranilor. Totodată a poruncit să se țină o judecată nouă. Vinovații au găsit acum un lucrător (?) jidan cu numele Moriș Tauser, care a dat la potrocol, că anul trecut Achim i-ar fi făgăduit două mii de coroane, dacă va omorî pe Zsilinsky cel bătrân. Toată lumea de pe-acolo știe însă, că Moriș e un stricat, care trăește din cerșit și înșelăciuni, și mai știm toți, că Jidanul n'ar avea curajul să atace el pe cineva cu puterea, căci e fricos, ci e în stare să plătească pe alții să facă rău.

O fabrică de doctori de dinți. În Rusia Jidanilor nu le este ertat să se așeze în orice oraș ar vrea. Numai dentiștii (medicii de dinți) pot să locuească ori unde. De hotărîrea aceasta a legii s'au folosit doi dentiști jidani din Odesa, cari au înființat în orașul acesta o școală de medicină dentară, în care aveau să învețe ceice voiau să se facă dentiști. Celce putea să plătească bine, nici nu trebuia să dea pe la școală, ci se prezentă numai la examen, unde i-se puneă câteva întrebări ușoare, la cari am putea răspunde și oricare dintre noi. Apoi da banii, făceau și un ospăț, și doctorul eră gata. Autoritățile rusești au băgat de samă, că numărul doctorilor de dinți dela școală din Odesa e foarte mare. Cercetând, au dat de mișelia Jidanilor. Pe cei doi profesori (?) i-au vârat în temniță, iar diplomele (atestatele) date de ei le-au declarat nevalide (rele).

Credințe deșerte la Mohamedani. În Cairo, capitala Egiptului (Africa) este o giamie (moșee, casă de rugăciuni mohamedană), în care se află două coloane (stâlpi de peatră), cari sunt așa de apropiate unele de altele, încât abia se poate strecură cineva printre ele. Dacă un pârât nu vrea să mărturisească fărădelegea, ce a săvârșit, e adus la aceste două coloane și trebuie să încerce să treacă printre ele. Dacă poate trece e socotit nevinovat, dacă nu, e pedepsit. Se'nțelege, că e vai de cei grași. — Tot în giamia aceasta se află o gaură în zid, la o înălțime, ca un om îngenunchiat să ajungă cu limba în ea. De marginea acestei găuri se freacă o lămâie (citronă). Apoi vine un bolnav și lîngezeama de lămâie de pe zid, până-i dă sângele din limbă. Făcând astfel, crede, că se vindecă de boală.

E multă prostie încă în lumea aceasta!

Poporațiunea Rusiei, a fost la 1 Ianuarie 1911 de 163 milioane 800 de mii locuitori. Din aceștia 65 la sută, adică 107 milioane sunt Ruși, ceialalți alte poporă (Poloni, Turci, Tătari, Fini, Evrei, Litvani, Germani și aproape două milioane de Români).

Vinul și ouatul găinilor. Un profesor dela o școală de agricultură franceză a aflat un mijloc nou de-a face găinile se ouă mult și în lunile de iarnă. Incercarea a făcut-o cu 24 de găini. La 12 le da nutrețul obișnuit, la alte douăsprezece le stropia mănărea cu vin. Găinile, cari se înfruptau cu vin, au ouat în lunile Noemvrie, Decemvrie, Ianuarie și Februarie și cu câte douăzeci de ouă mai mult pe lună. Numai una uită să ni-o spună dl profesor: vinul nu l-a costat nimic?

Cărți și reviste.

Biblioteca populară a Asociațiunii.

Dela „Asociațiune“ primim următoarele rânduri, pe cari le recomandăm în atențiunea cetitorilor noștri:

Asociațiunea a îndeplinit o lipsă de mult simțită prin înființarea acestei biblioteci. Un ceas norocos a fost acela, în care s'a născocit această idee. „Să luminăm poporul, dacă vrem să înaintăm, că e rămas îndărăt“ — se aud voci din toate părțile.

Mulți dintre învățați propoveduiesc din greu și cu cuvinte alese „luminarea țaranului român“, puțini sunt însă aceia, cari și prin fapte să arete cum trebuie făcută aceea luminare.

A venit Asociațiunea și a zis: Nu-i de ajuns ca să meargă cărțurarii noștri din oând în când în mijlocul poporului ca să-i împărtășească învățături prin vorbiri, ci e de lipsă ca țaranul să aibă un dascăl care să fie în totdeauna cu el, care să-l învețe de câteori are lipsă de o povață. Un astfel de dascăl nu poate fi altul decât *cartea*. Cărți bune de cetit să dăm țaranilor noștri, în cari ei să afle sfaturile și îndemmurile de cari au lipsă în viață, și deșteptarea dorită va urma negreșit. Și cuvântul faptă s'a făcut. Asociațiunea a început să scoată în anul acesta câte o cărticică în fiecare lună, pe cari le trimite (pe lângă o plată de numai 2 cor.) țaranilor români de pretutindenea.

O scurtă reprivire a celor 10 cărticele apărute până acum e de ajuns, ca să se convingă pe deplin ori cine, că Asociațiunea a înțeles bine felul cum trebuie făcut lucrul de care s'a apucat. Iată cari sunt cărticelele tipărite:

Nr. 1. *De demult*. Povestire istorică de părintele protopop Dr. I. Lupaș. Toți ne batem pieptul și ne laudăm, că strămoșii noștri sunt Romanii. Când ne-ar lua însă cineva de scurt să istorisim, că oare cum am ajuns noi pe plaiurile de azi, mulți, din numele lui Traian încolo, n'am ști spune aproape nimic. Dl Dr. I. Lupaș, unul dintre cei mai de seamă istorici ai noștri, povestește în această cărticică istoria Romanilor, luptele acestora cu Dacii, cucerirea Daciei și plămădirea neamului românesc. Povestirea e ușoară, pe înțelesul poporului. Cartea e împodobită cu mai multe ilustrații.

Nr. 2. *Floarea Soarelui*. Legendă în versuri de Stefan Cacoveanu. Un împărat are trei fete. Pețitorii pețesc tot pe cea mai mică, care e mai frumoasă. Celelalte două, supărate foc, îi împletesc fire albe în cosiță, ca împăratul să creadă că e căruntă și să o mărite după ori cine. O și mărită după cel dintâi pețitor, care era Soarele. Surorile dujmănoase, cari au aflat cine e bărbatul ei, au îndemnat-o să nu se țină de porunca lui de a nu i se uita nici odată în față și într-o noapte când dormea alături de el, a aprins o luminare și i s'a uitat în față. Soarele îndată a părăsit-o. Ea de supărare s'a ofilit și ursita a prefăcut-o în *floarea soarelui*.

Nr. 3. *Din viața sfinților*. În aceasta carte ni se spune despre viața plină de minuni a Sfântului Ioan Gură-de-aur. Țaranul român, care de ori ce lucru s'apucă, chiamă ajutorul Celui de sus și al sfinților, numai bucura se poate, când i se dau astfel de cărți în mână.

Nr. 4—5. *Povestea lui Harap alb*. E

una dintre cele mai frumoase povestiri ale neîntrecutului povestitor Ioan Creangă. Ne spune pățaniile prin care a avut să treacă un fecior de craiu până ce a putut să ia de soție pe o fată frumoasă de împărat.

Nr. 6. *Lucrarea pământului*, de Aurel Cosciuc. Povețele unui om priceput, cum trebuie făcută economia câmpului. Arată totodată și uneltele cari sunt mai bune pentru lucrarea pământului. E o carte de bun folos pentru țăran.

Nr. 7. *Cântece din bătrâni*, de Vasile Alexandri. Cinci cântece alese din minunatele poezii populare ale lui Vas. Alexandri.

Nr. 8. *Povestiri din viața țăranilor*, de Ioan Pop-Reteganul. Se publică două povestiri, din cari cetitorul țăran poate trage multe învățături, căci în ele se arată pilde vrednice de urmaț în viață și se combat unele rele înrădăcinate în poporul nostru.

Nr. 9 și 10. *Alexandria*. În aceste numere se publică povestea atât de cunoscută și iubită de țărani a lui Alexandru Machedon.

Calendarul Asociațiunii pe 1912 se va termina în zilele aceste. Cuprinde material bogat și variat.

Se poate vedea din acestea, că „Asociațiunea“ s'o năzuit, ca și în aceste 10 cărticele să dea țăranului învățături din felurite ramuri. Cât de minunat a știut „Asociațiunea“ să aleagă material pe placul poporului, ne-o dovedește faptul, că îndată ce s'au răspândit cei dintâi numeri, țărani s'au abonat în număr tot mai mare, încât cu sfârșitul anului 1911 are preste 11,000 de abonați, ca membri ajutători. Dar acest număr e neînsemnat totuș când ne gândim, că noi Românii suntem 3 milioane în țara asta. Știm că Românul se mișcă greu, mai cu seamă când e vorba să deie bani pe cărți. Afară de aceasta lucrul s'a început cam în pripă, încât n'a putut ajunge la urechile tuturor.

Ne punem nădejdea însă în anul ce vine. De aceea grăim iarăș preoților și învățătorilor. Ei sunt chemați în primul rând să se îngrijească de premenirea sufletul țăranului nostru. Fiecare să-și țină deci de datorință sfântă a îndemna pe țărani să se înscrie membrii ajutători ai „Asociațiunii“. La alte neamuri țărani sunt cu mult mai înaintați. Ei plătesc bani frumoși de bună voie, fără să aștepte cărți în schimb, pe seama societăților culturale dela ei. Da, pentru că aceia au ajuns să înțeleagă, că o societate culturală aduce foloase neprețuite unui neam. Avem și noi o societate de felul acesta: „Asociațiunea“, pe care suntem datori să o sprijinim cu toții, ca să poată lucra tot mai mult pentru răspândirea culturii în popor.

Anunț. Aduc la cunoștință că Nrii 1 și 2 din „Biblioteca Școlariilor“ vor apărea în luna aceasta și fundatorii îi vor primi înainte de Nașterea Domnului. Fiecarui fondator i-se vor expedă câte 30 exemplare dintr'un număr. Ceice au trebuință de un număr mai mare de exemplare să binevoiască a mă aviză cât mai în grabă. Învățătorii cari mai au de gând să se înscrie între fundatori — și de dorit ar fi să se înscrie cu toții, — sunt rugați să grăbească cu trimiterea cvotei de 5 Cor. *Dr. V. Stan*, profesor.

Aviz. *Călinarul Poporului pe 1912* a apărut. Prețul unui exemplar este 40 bani, trimis prin poștă 45 bani. Revânzătorii primesc rabat însemnat. (Cei ce comandă mai multe exemplare și le plătesc înainte, capătă rabat mai mare ca aceia, cari le plătesc după vânzare.)

Nimenea să nu-și cumpere călinarul, până când nu vor vedea „Călinarul Poporului“, care cuprinde o seamă de articole folositoare, apoi o mulțime de chipuri, poezii și tablouri foarte frumoase. Partea calendaristică și târgurile de țară încă sunt schimbate, completate și rânduite din nou.

Mulțămită publică.

Aducem la cunoștință tuturor cetitorilor „Foi Poporului“, cum că Romul Pantea și Augustin Albu din comuna Vecerd, care de un timp de vreme mai îndelungat s'au depărtat din comuna noastră Vecerd, trecând pe pământul Americii, — la o simplă rugare adresată la dânsii, în care li s'au descoperit mizeria bisericii gr.-cat. din Vecerd, având lipsă de toate cărțile trebuincioase pentru săvârșirea dumnezeieștii slujbe, — ei luând în considerare acea rugare au și făcut colectă în favorul sfintei biserici, la care au contribuit mai jos înscrisii, și anume: Romul Pantea, Augustin Albu, Vasilie David Toma și Petru Pantea, câte 25 cor.; Alexandru David Toma 26 cor. 25 fil.; Ioan Trifan Toma 10 cor.; Ioan Serbian Pleșca 7 cor. 50 fil.; Nicolae Pantea, Pavel Rogozan, Ioan Toma, Ioan Frățilă și Siridon Frățilă câte 5 cor. și Tanase Toma 2 cor. 50 fil., toți din comuna Vecerd; Ioan Pusteu, Ioan și Paraschiva Costea și Ioan M. Costea câte 5 cor., toți din Bărghiș; Ioan Fulea și soția sa Maria și fiul său Sabin, Răhău 12 cor. 50 fil.; Ioan Bărbosa, Tălmăcel 5 cor.; Ioan Medrea, Daneș 1 cor. 25 fil.; Ioan P. Bărsan, Tălmăcel 5 cor.; Ioan Medrea, Danăș 1 cor. 25 fil.; Ioan Foca, Zoltan 5 cor.; Simion Stimeriu, Bărghiș 5 cor.; Maria Căzan, Orăștie 2 cor. 50 fil.; George și Augustin Morcu, Proștia 5 cor.; Ioan Brot, Șelcău, Iosif Mocan, Orăștie, Nicolae Cărbunean, Barnadea, Gheorghe Balea, Bradu, Vasilie Mojat, Porcești și Iosif Morariu, Deaju câte 2 cor. 50 fil.; Ioan Stif, Bradu 1 cor. 25 fil.; Gheorghe Durdun, Bradu 1 cor.; Achim Ștefenel, Zlagna 1 cor. 25 fil.

Deci suma totală e de 233 cor. 50 fil., care e destinată bisericii gr.-cat. din Vecerd spre a-și procura Mineele, ce lipsesc din sfânta biserică. Tuturor celor ce au contribuit cu sumele mai sus scrise în acest bun și sfânt favor, bunul și atotputernicul Dumnezeu să le răsplătească binefacerea lor iar noi poporul cel gr.-cat. le mulțumim din adâncul inimei, cu unanimitate, zicând: Să trăiască la mulți ani!

Nicolae Crețiu,
primariu com.

Filemon Orosu,
paroh gr.-cat.

Ioan Roșca,
corator primar

Dr. BEU

medic practic și dentist

s'a rentors și ordonează (Strada Poschen Nr. 6) dela 8—10 oare a. m. și dela 2—4 oare p. m. 876 2—3

Poșta Redacției.

I. Asupra publicării o să vedem.

I. Sculiciu. Am primit banii trimiși.

Ceșce comandă Călindarul Poporului, numai câte unul sau două exemplare, să nu uite să adauge și câte 5 bani pentru porto de fiecare exemplar, iar banii sunt a se trimite înainte. Mai puțin de 10 exemplare nu se pot trimite cu rambursă, deoarece atunci e prea scumpă posta.

Localul de întrunire al Românilor din Sibiu și jur este *Restaurantul Brote*, pe promenada Bretter, unde se află mâncări și beuturi bune și ieftine.

„Foaia Poporului“ cu numărul se află de vânzare în Sibiu — în tot decursul săptămânei — la *Administrația foii*, strada Măcelariilor Nr. 12, precum și în trafica și prăvălia de ziare L. v. Németh în strada Turnului (Saggasse) Nr. 12, iar pentru partea de sus a orașului în trafica și prăvălia de ziare H. Frank, strada Cișmădiei Nr. 40.

Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra inseratului cu motoare de benzină dela fabrica *Adam*, al cărui reprezentant pentru Transilvania e dl *Ioan Schieb*, conducătorul Hotelului Bonfert din Sibiu. Aceste motoare sunt dintre cele mai bune.

„FOAIA POPORULUI“

este

cea mai veche, mai bună și mai ieftină foaie pentru poporul nostru.

Cuprinsul ei, foarte bogat și variat, este anume întocmit pentru trebuințele țărânului român.

Numeri de probă se trimit la cerere ori-cui gratis.

Abonarea se poate face cu începutul fiecărei luni și costă:

Pe un an întreg 4 cor. 40 bani
Pe o jumătate de an 2 „ 20 „
Pentru țările străine 11 „ anual

(după cum stă scris și în fruntea foii).

De acum până la 31 Decembrie 1912 4 coroane 70 bani.

De acum până la 1 Iulie 1912 2 coroane 50 bani.

Lățiți deci „Foaia Poporului“ peste tot locul, ca astfel să o putem face și mai bună!

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după *calendarul vechiu*).

4 Decembrie: Alba-Iulia, Paraid, Sîmghia.

5 Decembrie: Abrud, Cetatea de baltă, Ciuc-Sân-Georgiu, Jibau, Ormeniș, Sighețul Marmației.

6 Decembrie: Hasmașul Lăpușului, Huedin.

7 Decembrie: Baia de Criș, Borosșeș, Cernatul de jos, Ocna (com. Alba-de-jos).

8 Decembrie: Agnita, Brad, Cehul din Selagiu, Odorheiu.

9 Decembrie: Șimleul Silvaniei.

10 Decembrie: Halmagiu mare.

11 Decembrie: Zarand.

16 Decembrie: Aita mare.

17 Decembrie: Geoagiul de jos.

19 Decembrie: Olpret.

20 Decembrie: Arghiehat, Bozovici, Buteni, Petriș.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului“.

Loc deschis.

Cercetările clinice dela spitalul de stat din Posen au statorit: Că apa naturală amară **Franz Jozef** luată în doze mici și la **persoane tari** s'a dovedit de purgativ cu efect și fără dureri. Fără o altă dietă deosebită, apa »Franz Jozef« poate fi pe durată folosită cu aceleași rezultate. Să caștă în farmacii și în drogării.

69 33—

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI ȘI APĂ DE GURĂ

de vânzare la:

PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

O domnișoară

română, care posedă limba maghiară și germană, se caută pentru ocuparea unui post într'o prăvălie românească. Respectiva va avea a purta mai mult corespondență românească. Cele ce posed contabilitatea sunt preferite. Sărguință, scrisoare frumoasă, dar iute, și acurateță la rezolvarea afacerilor e prima condițiune. Ofertele sunt a se adresa la *Administrația „Foi Poporului“*.

Vinuri bune vechi ardelenesti

se află de vânzare în cantități și mai mari, pe lângă prețuri moderate, la

Ieronim Spornic, 322 21—5
în Sibiu, strada Zenghofplatz Nr. 13.

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște.

Primește depuneri spre fructificare fără anunț cu 4%, pe lângă anunț cu 4½%, iar depuneri mai mari cu 5%. Depuneri și ridicări să pot face și prin *Cassa de păstrare postală*. Darea de camete o plătește institutul.

Acoardă împrumuturi:

pe cambii

201 12—20

pe ipotecă replăbile în rate sau în anuități

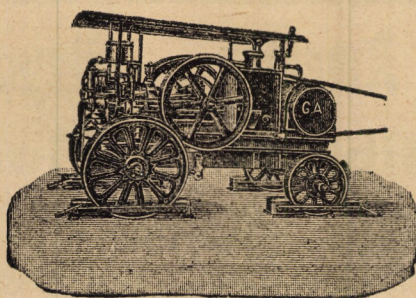
pe obligațiuni cu cavenți

ca credite de *Cont-curent* pe lângă asigurare hipotecară sau hârtii de valoare (acții și efecte publice).

Dobânda variază între 8% și 6% după mărimea împrumutului și asigurarea oferită.

Schimbă adecă cumpără și vinde ori-ce fel de monede străine cu **Direcțiunea.**

Original ADAM, locomobile patentate pentru benzină.

Dela 1 până la 20 puteri de cai, pentru mânărea mașinilor de îmlătit și tot felul de mașini economice.

Motoare stabile dela 1—100 puteri de cai, pentru mori, fabrici și tot felul de întreprinderi. Cea mai ieftină putere, absolut sigur, fără pericol și fără miros. Spese de 3 până la 4 fileri pe o oară de putere de cal. Motoare mici pentru mânărea mașinilor cari se folosesc la pregătirea diferitelor nutrețuri și pompe de apă se vând foarte ieftin.

Ardere totală, nici o necurătenie, liber de fum și miros!

Condiții de plată foarte avantajoase. Cea mai mare garanție! Catalog frumos ilustrat gratis și franco.

GERHARD ADAM, fabrică de motoare, Wien IX/3.

Representanță generală pentru Transilvania și România:

Ioan Schieb, Sibiu, Hotel Bonfert.

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid.

„Mugurul“ *insoțire economică Elisabetopol (Erzsébetváros K s-Küküllő vm).*

ALTOI DE VIIE

Calitate distinsă pe lângă celea mai moderate prețuri. Soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină. — Se află de vânzare la

Insoțirea economică „Mugurul“ **Elisabetopol Erzsébetváros**

Material disponibil în altoi peste **trei (3) milioane.**

Școalele noastre de altoit n'au fost atacate de peronosporă. Altoii sunt desvoltați la perfecțiune. La cumpărări pe credit cele mai ușoare condiții de plată! — La cerere preț-curent și instrucțiuni gratis și franco.

Români, sprijiniți firmele românești că numai acelea vă vreau binele.

Români replantați-vă vile cu altoi dela firmă Română.

Români, Trimițiți băteii la cursul practic de altoit.

Să caută

un **substitut de notar** pentru o comună. Reflectanții cu calificare legală să se adreseze imediat la **Nicolae Zodor** vice notar în **Orlat** (Szebenmegye). 383 1-2

Aviz pentru morari.

In comuna **Calbor** este de arădat eventual și de cumpărat o moară cu două petri mânăta de motor cu ulei brut, la care gravitează și comuna **Boholț**, ambele românești. Reflectanții să se adreseze la proprietarul ei **Moise Derlosca**, la „Furnica” în Făgăraș. 369 3-3

Atențiune!

Cine vrea să vândă unui român un loc cam de 400 stângini pătrați, în Sibiu sau în nemijlocită apropiere de Sibiu, să adreseze oferta de vânzare sub inițialele **C. S.** la administrația „Foaia Poporului”. Prețul și poziția locului e a se spune. 377 2-3

Pregătesc

peruci pentru păpuși

executate cu gust.

Plete, bucle de păr

și tot felul de părți de păr, pe lângă cea mai acurată execuție.

Adaus de păr

pentru »frizură modernă« în depozit.

Frizare pentru dame

în sau afară de casă. Tot aci se și cumpără păr. Intrare pentru dame pe sub poartă în stânga, ușa primă. — Pentru binevoitoarele comande se roagă

Fritz Essigmann

frizer

Sibiu, Schmidgasse 15.

Prețul bucatelor

In Sibiu la 12 Decembrie st. n.:

Grâu	Cor. 16,60 până 18,—	de hectolitru
Secară	13,60 „ 14,40 „	„
Orz	10,— „ 11,— „	„
Ovăz	6,— „ 7,40 „	„
Uscuros	9,60 „ 10,40 „	„
Cartofi	2,80 „ 3,50 „	„
Pasole	20,— „ 21,— „	„
Făină Nr. 3	36,60 „ 36,60 la 100 chilo	„
„ „ 4	35,80 „ 35,80 „	„
„ „ 5	34,60 „ 34,60 „	„
Blăniță	170,— „ 176,— „	„
Uscare de porc	180,— „ 184,— „	„
Sân brut	56,— „ 62,— „	„
Sân de lumini	76,— „ 84,— „	„
Sân de lumini stopit	104,— „ 104,— „	„
Săpun	64,— „ 64,— „	„
Fân	5,— „ 7,— „	„
Lemne de foc neplutite „ „ plutite	8,— „ 7,50 „	la met. cub
Spirt rafinat	2,20 „ — „	la litru
Spirt ordinar	2,20 „ — „	„
Carne de vită pentru supă	Cor. 1,40 până 2,—	la chilo
„ „ friptură	1,80 „ 2,— „	„
„ „ vitel	1,20 „ 1,80 „	„
„ „ porc	1,40 „ 1,92 „	„
„ „ 10 bucăți	— „ 1,— „	„
Un pârvar de miel	— „ — „	„
Carne de cal	— „ 1,20 „	„

In Budapesta in 13 Decembrie st. n.:

Grâu de Tisa 78 chilo	Cor. 11,62 până 11,77	la 50 chilo
„ „ 78 „	11,72 „ 11,87 „	„
„ „ 80 „	11,81 „ 11,97 „	„
Secară	9,92 „ 10,15 „	„
Orz	9,25 „ 9,65 „	„
Ovăz	9,50 „ 9,90 „	„
Uscuros nou	8,40 „ 8,55 „	„
Uscare de porc	Cor. 172,— până 176,—	la 100 chilo
Blăniță	148,— „ 168,— „	„
Blăniță de internă C. 146,— până 190,—	la 100 chilo	„
„ „ trifoiu	116,— „ 146,— „	„
Porci îngrășiți pentru untură C. 1,60 până 1,67	la chilo	„
„ „ carne	1,60 „ 1,80 „	„
Vitel	— „ — „	„

Prețul banilor in 13 Decembrie n.

	cumpărat:	vândut:
Galbeni	Cor. 11,80	11,87
100 Lei, hârtie	94,50	94,90
100 Lei, argint	98,—	94,50
Lire turcești, aur	20,70	21,10
1 tunt șterlingi englezești	28,88	24,08
100 marce, aur	117,25	117,65
100 „ hârtie	117,25	117,65
Napoleon	18,12	19,10
100 Ruble rusești, hârtie	258,10	258,50
100 „ argint	243,—	245,—

„AJUTORUL”, societate pe acții Filiala Mediaș

Aducem la cunoștința Onoratului public, că „AJUTORUL”, societate pe acții din Șeica-mare, a deschis cu începutul lunii Noemvrie 1911

O filială în Mediaș

care se ocupă cu tot felul de afaceri de bancă. In special:

1. Primește depuneri spre fructificare, după care plătește interese:

dela Coroane	1— 500	5%
„ „	500—1000	5½%
„ „	1000 in sus	6%

fără nici o detrageră, solvind și darea după interese.

2. Acoardă împrumuturi: pe obligațiuni cu cavenți, pe cambii, lombard, hipotecă, cu interese de 7—8%.

Filiala „Ajutorul” din Mediaș își are localul în vila G. Morscher din Piața mică.

Rugăm pe cei interesați, ca în afacerile de bancă ce le vor avea să se adreseze cu toată încrederea, asigurându-i de serviciu prompt și culant.

„AJUTORUL”, soc. pe acții
Filiala Mediaș

345 6—10

Berea albă și neagră

din

Bereria dela Trei-Stejari

in SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate. 107 37—

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu.

In America unicul Depozit de cărți românești este Bibliotecă Română in New-York

65 St Marks Place.

145 33—

Este dar în interesul fiecărui Român care pleacă sau este în Statele-Unite sau Canada, să ceară marele și ilustratul catalog al acestei singure instituții române care pe lângă tot felul de cărți, note muzicale, și ziare ce apar în România și Transilvania, are și un foarte bogat asortiment de instrumente muzicale; fonografe, gramafone, plăci și tuburi cu cântece românești, ceașornice de tot felul, giuvaerice, mașini de scris, preparațiuni farmaceutice, articole de toaletă și alte mărfuri de foarte mare trebuință. — Catalogul se trimite fiecărui gratuit. — Se dau tot felul de informațiuni particulare adăugând marcă pentru răspuns. — „Biblioteca Română” primește și mijlocește și trimiteră de abonamente pentru „Foaia Poporului”.

Dela „Biblioteca Română” se poate comanda și „Călimdarul Poporului” pe 1912.

Auleo!

Afursita de tusa
mă inneacă.

La tusa, răgușală și întrocenare ajută
sigur și repede

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.

Carton de probă 50 fl.

Depoul central:

farmacia „La palatin”
Budapest, VI., Váci körut, 17.

Trăiască

Pastilele lui Egger
mă scăpară iute.

In Sibiu să poate căpăta la Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rumler, Karl Pissel, August Teutsch.

In Sebeș la Wilhelm Lederhilger și Ludvig Binder.

288 12 - 26

Biblioteca „Foi Poporului“.

Din Biblioteca „Foi Poporului“ au apărut până acum următorii numeri:

- Nr. 1. **Nichita Balica**, povestire istorică de Silvestru Moldovan și Movila lui Burcel, de V. Alexandri. Ediția III.
- Nr. 2. **Doine și strigături**, culese și întocmite de Nicolae Regman. Ediția III.
- Nr. 3. **Găsitul**, poveste de Emil V. Degan și Punga cu noroc și căciula fermecată, povestire orientală preluată de Silvestru Moldovan. Ediția III.
- Nr. 4. **Pomăritul**, sfaturi în formă de dialog, de Iustin Sohorca, înv. Ediția II.
- Nr. 5. **Ulisse**, regele din Ithaca, povestire istorică de Silvestru Moldovan.
- Nr. 6. **Ris și veselie**, anecdote și glume. Ediția III.
- Nr. 7. **Găcituri**, de Isidor Dopp, înv. Cu un adnex: **Glume**. Ediția II.
- Nr. 8. **Edip**, nenorocitul rege din Teba și alte întâmplări din vechime, povestiri istorice de Silvestru Moldovan.
- Nr. 9. **Poezii populare și povești**, grablate și netezite și la lume împărțite, de Parteniu Giurgescu.

Fiecare număr costă 20 bani, iar pentru postă este a se trimite 5 bani deosebit de fiecare carte (număr).

Alte numere în pregătire.

De vânzare

Se află o moșie de vre-o 23 jugăre, aflătoare pe botarul Vinului de jos, în Lisca. Doritorii să se adreseze la **Nicolae Apolzan** și **George Botoroagă** în Călnic (Kellnek) ca. p. Sebeșul-săseșe (Szászsebes). 372 3-4

Mare alegere în

vinuri albe și roșii

Prețuri moderate.

Că vinurile sunt curate, se garantează

K. Wilh. Jikeli

Sibiu, strada Urezului Nr. 7.

Sprrijiniți industria națională!

OPINCI

de ari ce calitate precum și **piei în-cregi pentru opinci** se află de vânzare la

Ioan Grecu 370 2-

meștru pielar în **Porcești** (Verestorony).

Mare succes

au inseratele în „Foaia Poporului“, unde sunt citite de mii de persoane de pretutindena, din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligentă cât și popor.

De aceea „Foaia Poporului“ este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituții, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și artiele ce trebuiesc persoanelor singurate sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația
„FOAIA POPORULUI“.

Deschidere de franzelărie.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public și a stimaților mei mușterii, că fost-a mea franzelărie din strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 1 am strămutat-o în

Sibiu, strada Sării Nr. 23,

iar cu 15 Decembrie o voi deschide. Totodată aduc la cunoștință, că mi-am deschis deja și o filială în strada Gușterii Nr. 81, unde se află făinuri din cele mai renumite mori cu vapor Banat și Sibiu. Vând și liferez deasemenea tot felul de pâne, franzele etc.

Rugând onoratul public pentru binevoitorul seu sprijin, semnez

Sibiu, în Decembrie 1911.

Cu toată stima

PETRU MOGA

380 2-

Mobile ieftine și bune

să pot procura numai la

Prima fabrică de mobile

PETRUȚIU & PLATZ

Strada Sării 37. SIBIU (Nagyszeben) Salzgasse 37.

Onoratul public este rugat înainte de a-și procura mobile să binevoiască a cerceta, și fără a cumpăra,

Marea expoziție

de tot felul de mobile de artă și simple, care stă zilnic spre vedere publică.

Se atrage atențiunea asupra

Atelierului propriu de sculptură și tapiserie de primul rang.

Executăm toate lucrările de lipsă la biserici nouă și vechi. Orice comandă se efectuează prompt, conștiincios, pe lângă deplină garanță și cu prețurile cele mai moderate. 333 7-

Apelând la sprijinul On. public românesc, semnăm

Cu toată stima

Petruțiu & Platz

Telefon Nr. 47.

Toate în lume se scumpesc!

pânea, carnea, chiria casei, — numai **păpușii și chetele** executate în atelierul lui

Vasilie Ban la „Cisma mare roșie“

după cum se numește prăvălia lui, se ieftinesc 161 31-

Pentru ce? Pentru că această renumită prăvălie de încălțăminte s'a mărit în casa proprie și la fiecare păreche se trage jos chiria. De aceea el poate lifestra **păpușii buni și trainici** pe lângă prețuri ieftine.

VASILIE BAN SIBIU, Strada Oanei (Burgergasse) Nr. 7. Casa proprie.

Dumineca deschis până la 10 oare înainte de amiază. COMANDELE DIN AFARA SE VOR EXECUTA PUNCTUOS CA ȘI PANA ACUM.

Cea mai mare alegere în presenturi convenabile în preț

ofer celui ce vizitează

Expoziția de Crăciun

a mea și anume:

Jucării pentru copii, dintre cari îndeosebi: pupe în toate prețurile, animale din catifea și alte stoffe. Modele de mașini cu abur și motori electrice, precum și alte jucării mecanice.

Castenele-fincora de petricele ale lui RICHTER } cu prețuri originale de fabrică.
Castenele-Matador de lemn pentru zidit }

Obiecte practice și de lux, între cari: Service de porțelan și sticlă, cel mai mare depozit, căldăruși pentru teiu, măsuțe pentru salon, oale pentru palme și ținători de palme.

Gente de mână pentru dame, portmonee, manicule, necesare, ochianuri pentru teiu, cu preț ieftin, execuția cea mai fină.

Prețuri foarte ieftine dar fixe

Succesorul lui J. F. Schneider

Johann Weindel

Sibiu, Piața mare Nr. 15 și 16.

Prăvălie nouă!

Neîntrecuți sunt în calitate, durabilitate și fasonul elegant

Papucii anatomici dela Moskovits

SIBIIU

Strada Cisnădiei Nr. 4-6.

Prețuri fixe, dar solide! — Lucru de primul rang!

Preste 50 de filiale proprii în Ungaria! 306 10-10

La filiala Moskovits din Sibiu se poate cumpăra tot felul de încălțăminte pentru dame și domni!

Ludovic Ferencz,

CROITOR DE BĂRBAȚI

SIBIIU, strada Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stoffe de toamnă și iarnă în mare asortiment

noutățile 59 49

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rînd complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitura cea mai nouă.

Un învățăcel frizer

se primește la 374 2-2

Rudolf Mayer,

SIBIIU, Saggasse 31.

Vinuri de masă escelente,

litra cu 52 și 60 fileri la cumpărare de cel puțin 50 litre ofere negustoria

57 49 - de vinuri

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada Urezului 20.

CAROL GÜRTLER

lăcătuș de artă și construcții

Sibiu, strada Gușteriței Nr. 26

recomandă onoratului public interesat atelierul seu, unde se execută tot felul de lucrări ce se țin de bransa lăcătușeriei.

Afară de aceea la mine se află totdeauna în depozit

cuptoare de ori-ce mărime și cu diferite prețuri. 48 42-52

Vită altoite de vie

la sortare conștientoasă, recunoscută în [837 6-] țara întregă

Port-altoi americani

deplia dezvoltate și crescute în teren deluros,

Vite nobile europene,

la cele mai bune soiuri de vin și de filigerii și pentru struguri de măcă

oferă cu prețuri moderate

Prima pepiniară vițicolă ardeleană alui

Mihail Ambrosi

la Medias (Medgyes Nagyküüllőmegye).

Prietinul vilerului, catalog al soiurilor și prețurilor se trimite la cerere ori și cui gratis și franco. Fiește cărei comande se alătură instrucțiune ilustrată pentru plantare și îngrijirea viilor novă.

Numai

în

Warenhaus

(magazinul de tot felul de mărfuri)

Grünberger

SIBIIU, strada Cisnădiei

cumpără Dumniata

365 4-52

**haine pentru dame,
domni și copii**

bluse, rocuri, haine de dame pentru casă,
costume pentru dame

Grozav de ieftin!

Prețuri fixe!

TUSA

răgușeala și catarul le vindecă mai bine
Bomboanele Pemete ale lui Réthy

La cumpărare trebuie avut de grijă și să se ceară anume bomboane Réthy, de oarece sunt multe imitațiuni, cari nu ajută nimic.

Prețul: 1 cutie 60 bani.
De vânzare preste tot locul.

Cețiți și vă mirați!

Ocazie de felul acesta nu mai ai în viață!

500 de obiecte numai cu 450 K.

1 orologiu de precizie aurit, cu lanț, pentru care se dă garanță de 3 ani, o cravată elegantă de mătasă, la modă, 3 batiste, 1 strălucit inel pentru bărbați, cu peatră scumpă imitată, 1 garnitură de podobe femeiești elegante, 1 frumos collier de mărgăritare orientale, podobe femeiești la modă, cu copcii libere, 2 brațare elegante, 1 păreche de cercei frumoși cu copcii libere, 1 minunată oglindă de bușon pentru toaletă, 1 portofel de piele, 1 păreche de botoni pentru manjete din aur double de 3 grade cu copcii libere, 1 foarte elegant album pentru ilustrație, cu cele mai frumoase regiuni ale lumii, 3 obiecte comice, buze de distracție pentru tineri și bătrâni deopotrivă, 1 esrte practică pentru corespondență de dragoste între dame și domni, 20 de obiecte de corespondență și afară de acestea încă 500 de obiecte necesare într'o casă. — Toate acestea, cu toate că creșul singur plătește suma aceasta de bani, se pot câștiga numai pentru 3 cor. 80 fil. Obiectele să trimiți cu rambursă, ori cu trimiterea înainte a banilor pe adresa:

Wiener Central-Versandhaus

P. LUST, Krakau Nr. 648.

NB. Cine comandă 2 pachete, capătă rabat un briciu englez prima. Pentru cel necorăspunzător, banii se retrimit.

Sănătoasă

rămâne orice curte în care la nutremânt se folosește **MASTIN**. Până astăzi mijlocul de îngrășare a lui Dr. v. Trnkoczy este primul. Produce animale sănătoase, grele și frumoase. Se capătă în orice prăvălie sau prin postă dela producător: Apotecar Trnkoczy în Laibach, Austria 5 pachete Cor 3.50 franco.

500 Coroane

plătesc celui-ce ar mai capăta vre-odată durere

de dinți ori li va mirosi gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fil. Ed. Bartilla-Winkler Viena 19.1. Sommergeasse 1. In Sibiu; în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Onei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cisnădiei. In Bistrița: farmacia lui Herbert. Bebeșul-săsesc, farmacia Lederhülger; Sighișoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu să poate capăta, trimiți sticle cu 5 cor. 80 fil. franco

Mașina de cusut din recolul al 20-lea.

Cumpărați din prăvălii numai dela
— firma noastră și dela agenturi. —

SINGER Co. mașină de cusut societate pe acții.

La cerere primește ori cine gratis un catalog
despre instruirea cusutului pe albituri.

Castenele-Ancora de petricele de edificat ale lui Richter

sunt acum
ca și înainte
cu 80 de ani

jucăriile cele mai iubite ale copiilor

ele au susținut
splendid
proba timpului

lui. Cu fiecare au se sporțește numărul taților, cari ca copii au avut dragi castenele de edificat și acum încep iarăși a zidi cu proprii lor copii.

Să poate da o recomandație
mai bună?

Desigur nu, și de aceea să nu intrerășă nici o mamă a alege ca primul și cel mai distins cadou pentru copii săi un casten-Ancora veritabil de petricele de edificat. Aceasta să face mai bine după noua listă ilustrată de prețuri de castene de edificat, care la dorință se trimite franco și în care aflăm amănunte asupra castenelor-pod-Ancora și despre jocul iubit de așezat Meteor. Castenele-Ancora de petricele de edificat ale lui Richter să cunosc după marca de scutire "Ancora" și să pot găsi în toate prăvăliile de jucării din țară și străinătate, cu prețuri ieftine, fixate de fabrică. Se cerem pentru siguranța proprie, espres castene Ancora de petricele pentru edificat ale lui Richter și să nu se lase ademenit nime de nici o imitație, care d. e. ca întregire ar fi total fără valoare. Cine e în dubiu asupra întregirii corecte a vechiului său

casten primește la cerere dela firma subscrisă fără spese, lista cea mai nouă de prețuri sau o deslucire esactă.

Furnizor de curte
reg. și cameral
324 8-9

F. Ad. Richter & Cie, Viena
Fabrica și comptuarul XIII/1, strada Eitelberger 6-14.

I., Operngasse 16.

Cui îi place muzica și voiește să-și procure un instrument mecanic de muzică acela să ceară lista cea mai nouă de prețuri asupra renumitelor instrumente muzicale-Imperator, cu disc rotund de tinichea de oțal pentru note și cine vrea să cumpere un aparat de vorbit, acela să ceară lista aparatelor de vorbit; în aceea află însemnate cele mai bune aparate de vorbit.

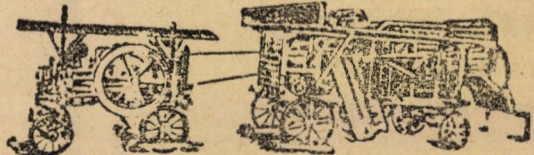
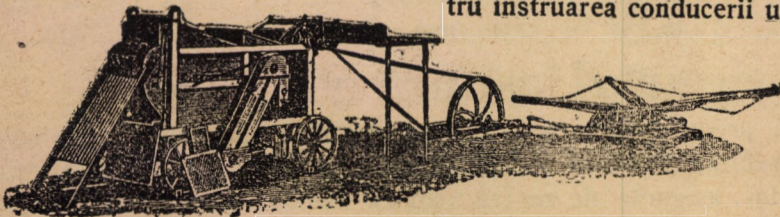
Frații Gömöri

Magazin dela fabrică
pentru mașini economice

* Budapesta, IX., Boráros-tér Nr. 2.

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier **K. & R. Jezek în Blansko.**

NOU! NOU! Cea mai simplă și mai completă garnitură de Mașini de îm-blătît cu motor în timpul de acum. Rețtru instruirea conducerii unei astfel de mașini se trimite gratis cumpărătorilor un montaj

Construcția cea mai nouă.

83 39-52

Mai departe recomandăm economilor mașini de sămănat, construcția cea mai nouă, tăvăluguri pentru sdrobitul pietrișului și tot felul de mașini economice, apoi mașini pentru fabricarea de cărămidă, țiglă de coperit, țiglă de ciment pentru coperit, alte mărfuri de ciment, precum și forme de fier pentru fabricarea de țevi de ciment și țevi la fântâni și mașini pentru spargerea pietrii.

Vârtejuri de îmblătît și curățit, cari merg foarte ușor, cu întocmirea în formă de sac, prin ceea-ce cu ajutorul a 3-4 cai, foarte ușor se poate îmblăti.

Mașinile numite mai sus le liferăm pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată.

Cumpărători serioși, cari se interesează de mașinile noastre, îi cercetăm noi acasă personal pe spesele noastre, prin

ceea-ce cumpărătorii cruță proviziunea agentului, ajung deci mai ieftin în posesia mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

Mașinile, cari au fost liferate prin firma **FRAȚII GÖMÖRI**, au fost bine primite preste tot locul și sunt recomandate cu căldură la toți economii.

Catalog și preliminar de spese să trimite la cerere gratis.

251 6-

Doi băieți

din familie bună și sănătoși, se primesc ca învățăcei la Petru Moga franzelar. A se adresa: Sibiu, strada Bruckenthal Nr. 17.

Birou de informații.

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în Budapesta birou de informații și 24 45-

Agentură Românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministere și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în răstimp de 2-3 zile ori și mai, rezolvând toate chestiunile în modul cel mai cinstit.

Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbes în persoană cu referențial cauzei și rog rezolvire favorabilă.

Fac tot felul de mijloceri comerciale și comande.

Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. Olariu,

Budapest, Lajos utca No. 141, III/19.

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă să răspândesc pretutindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop să ofere indeosebi inserarea în „FOAIA POPORULUI“.

Informații să dan și comande să primesc la administrația FOAIA POPORULUI.

344 5-24 **M. Hosne**

folosesc contra

TUSEI

răgușelei, catarului, flegmei, catarului bronchial și de gât

Caramellele de piept

ale **Kaiser** cu

lui „Trei brazi“

6050

atestate dela medici și privați, întărite prin notarul public, garant ază succesul sigur.

Bomboane foarte bune și gustoase.

1 pachet 20 și 40 bani, 1 dosă 60 bani.

Se capătă în toate apotecele, droguerile și prăvăliile de coloniale mai de frunte.

Marcă de scutire „Anker“

Siniment. Capsici comp.,
(343 6-42) Inlocuitor pentru
Anker-Pain-Expeller

este un lac de casă valorat de mult, care să folosească de mulți ani ca fricțiune sigură la podagră, reumatism și r. celi.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină valoare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale în șatule cu marca de scutire „Anker“ și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fil. C. 1:40 și C. 2.— să capătă aproape la toate farmaciile. Depozit principal la Iosif Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
„Leul de aur“ în Praga. :
Elisabethstrasse Nr. 5 neu.

Banca culturală

institut de credit

= și economii =

„LUMINA“

societate pe acții

= în Sibiu =

Centrala: **Sibiu**Filiale: **Murășoșorhei**și **Tuda.**

Capital social . . . cor. 600.000

Fond de rezervă . . . 15.000

Depuneri 1.250.000

Acoardă împrumuturi

pe cambii de prima bonitate și pe hipotecă cu 7%
pe cambii și obligații cu cavenți cu 8%

fără nici o proviziune.**Primește depuneri:**

cu 4 1/2% cari se pot ridica fără anunț. 330 5 -10

cu 5% cari rămân mai mult de 1/2 an la institut, și

cu 5 1/2% dela corporațiuni bisericesti și dela 10,000 cor. în sus.

Pentru depuneri plătește institutul darea.

Deponenții esteri pot ridica depunerile prin poștă fără spese și pot face depunerile tot fără spese prin cecuri, cari la cerere le punem la dispoziție.

DIRECȚIUNEA.**La „Croitoria Universală“****I. PETRASCU**Strada Cisnădiei Nr. 30. **SIBIU.** Strada Cisnădiei Nr. 30.

Telefon Nr. 172.

Premiat:

Expoziția internațională de modă

Paris 1911

Grand Prix și medalia de aur.

Premiat:

Expoziția universală din

Roma 1911

Grand Premio și medalia de aur.

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștința onoratului public, că în atelierul meu de primul rang, unde sunt ocupați la 20 de lucrători, primesc și execut tot felul de haine, atât civile cât și militare.

Pentru sezonul de toamnă și iarnă tocmai acum mi-a sosit o mare alegere de stoffe engleze și indigene. Croială cu gust și după ultima modă, garantând pentru ori ce lucru.

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate.

Sprijiniți industria română!

292 81-

Institutul de asigurare ardelean**„TRANSYLVANIA“**

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

60 49-

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai eftine, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termin fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apeducte.

Sumele plătite pentru **pagube de foc** până la finea anului 1910 K 5 003,540 78
Capitale **asigurate pe viață** 4.834,801.12
achitate „ 4 571,035.31

Starea asigurărilor cu (foc K 119.839,992 —
sfârșitul anului 1910 (viață „ 11.020,266 —
Fonduri de întemeiere și de rezervă „ 2.428,817 —

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.

Persoane versate în Acuisiții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile.